

LR VESELĪBAS MINISTRIJA

**VALSTS TIESU MEDICĪNAS
EKSPERTĪZES CENTRS**

2013. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2014

Saturs

PRIEKŠVĀRDS	3
PAMATINFORMĀCIJA	4
2013.GADA MĒRĶI UN TO IZPILDE.....	5
PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2013.GADĀ.....	10
DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2013.GADĀ.....	17
KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES 2013.GADĀ LATVIJĀ	19
EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS PAR 2013.GADU	21
1. TANATOLOĢIJAS NODAĻA	21
2. REĢIONĀLĀS NODAĻAS.....	23
2.1. VIDZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA	25
2.2. LATGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA.....	28
2.3. KURZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA	31
2.4. ZEMGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA	34
3. KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA	37
4. TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA	39
5. TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA.....	40
6. TIESU MEDICĪNISKĀS KRIMINĀLISTIKAS LABORATORIJA	43
7. TIESU TOKSIKOĢIJAS LABORATORIJA	44
LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA.....	46
FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	48
PERSONĀLS.....	51
DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA 2013.GADĀ.....	52
DARBINIEKU IZGLĪTĪBA	53
DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA	53
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	54
PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI.....	54
PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI	55
PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI.....	55
PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI.....	57
IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE	57
ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI.....	58
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	58
PLĀNOTIE PASĀKUMI 2014.GADĀ.....	59
2013.GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI.....	59
GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI 2014.GADĀ.....	60
PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI.....	60

PRIEKŠVĀRDS

2012. gadā Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra (turpmāk – Centrs) struktūrā tika veiktas būtiskas izmaiņas, izveidojot jaunu struktūru ar 2012. gada 1. decembri, ieviešot jaunus un Centra tiesiskas darbības nodrošināšanai nepieciešamus un svarīgus amatus. Visi struktūrvienību vadītāji ir valsts civildienesta ierēdņi.

Tika uzsākti nozīmīgi darbi, kā, piemēram, Latgales reģiona Daugavpils tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas renovācija.

Līdz ar to, 2013. gadā Centrā turpinājās intensīvs un apjomīgs darbs, iepriekšējā gadā iesāktie darbi veiksmīgi tika pabeigti. Būtiski uzlabojās Centra materiāli tehniskā bāze.

Viens no galvenajiem un svarīgākajiem 2013. gada Centra sasniegumiem ir 2013. gada 21. novembrī sekmīgi veiktā Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditācija „DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā” jomā (Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja piešķirtais reģistrācijas Nr.: LATAK-T-484-00-2013): pamatojoties uz Eiropas Savienības Padomes 2009. gada 30. novembra Pamatlēmumu 2009/905/TI „Par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības”.

2013. gads iezīmējās arī ar Latvijas piedzīvoto traģēdiju – 21. novembri, kad jumta iebrukuma rezultātā veikalā MaximaXX Zolitūdē gāja bojā 54 cilvēki. Šajā laikā un turpmākās dienas Centra darbinieki strādāja nepārtraukti un tiesu medicīnas eksperti iejutās arī psihologu lomā, mierinot un atbalstot bojāgājušo radniekus un tuviniekus.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā, nodrošinājuši iestādes nepārtrauktu darbību, sevišķi tiesu medicīnas ekspertiem un darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku, un tiem darbiniekiem, kuri nesavtīgi strādāja Latvijai „melnajās” novembra dienās.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktore

A. Mežsarga

PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko un bioloģisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2, Rīgā, LV-1038; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Rīgā, Maskavas ielā 80 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir iekļauts arī Ārstniecības iestāžu un sertifikācijas reģistrā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400).

2013.GADA MĒRĶI UN TO IZPILDE

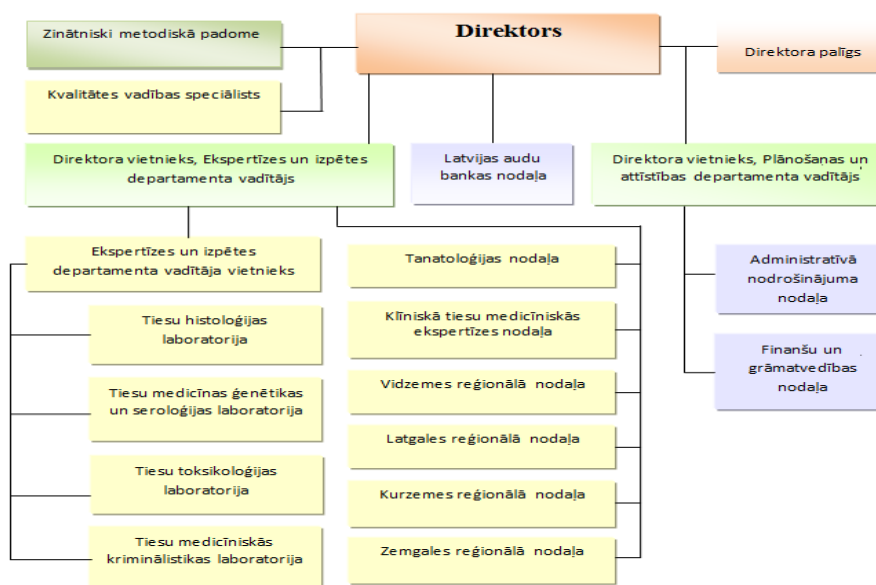
Mērķi 2013.gadā	Izpilde
Aktualizēt korupcijas risku identificēšanu un nodrošināt pretkorupcijas pasākumu plāna 2013.gadam izpildi	Izpildīts
Apzināt VTMEC turpmākas kvalitatīvas un efektīvas darbības nodrošināšanai nepieciešamos infrastruktūras (telpu uzlabojumi, iekārtu iegādes) uzlabojumus un iesniegt VM iekļaušanai ES finansējuma pieprasījuma plānā 2014.-2020.gada plānošanā	Izpildīts
Nodrošināt VTMEC normatīvo aktu un procesu vienkāršošanu un elektronizēšanu administratīvā sloga mazināšanai	Izpildīts
Uzlabot iestādes sniegto pakalpojumu kvalitāti, ieviešot kvalitātes pārvaldības sistēmu, jaunas tehnoloģijas un nepieciešamo materiālo nodrošinājumu	Izpildīts
Veicināt nodarbināto profesionalitātes celšanu, ieviest klientorientētu apkalpošanu un modernu, aktīvu komunikāciju	Izpildīts

PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS

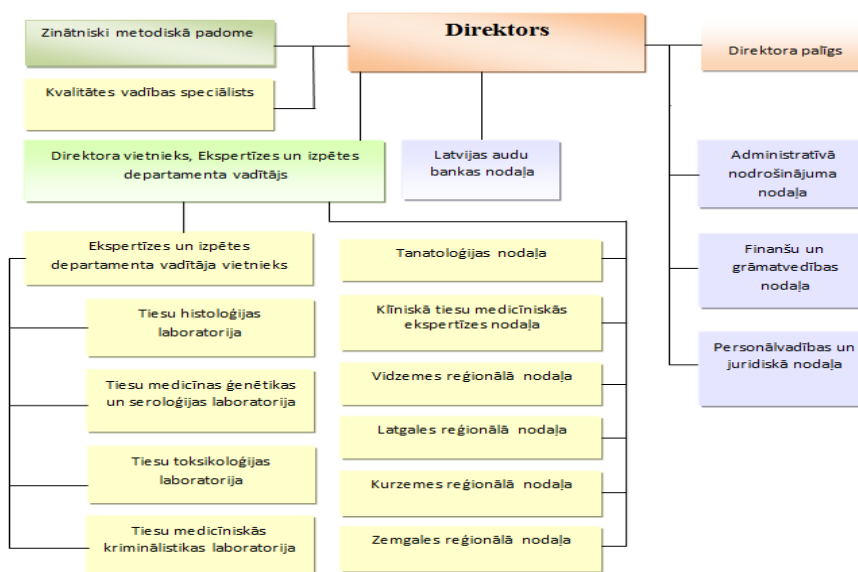
Ar Centra 2013.gada 19.jūnija rīkojumu Nr.V1.1.-4/59 „Par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra organizatorisko struktūru” veikti grozījumi Centra struktūrā, kas stājas spēkā ar 2013.gada 1.augustu:

1. izslēgts no Centra struktūras Plānošanas un attīstības departaments;
2. izveidota jauna struktūrvienība: Personālvadības un juridiskā nodaļa.

Centra struktūra līdz 2013. gada 1. augustam:

Centra struktūra no 2013. gada 1. augusta

Finanšu līdzekļu trūkuma un tiesu medicīnas ekspertu nepietiekamo cilvēkresursu dēļ, optimizācijas nolūkā Vidzemes reģionālā nodaļā tika pārtraukta tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana Cēsīs pārceļot tās uz Valmieru-reģiona centru, Gulbenē tiek veiktas tikai dzīvo personu tiesmedekspertīzes, mirušo personu ekspertīzes pārceltas uz Vidzemes (Valmierā) un Latgales (Rēzeknē) reģioniem.

Tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanas Kurzemes reģiona Liepājā darba telpas slikto un neatbilstošo darba apstākļu dēļ pārceltas uz Liepājas reģionālo slimnīcu.

2013. gadā pabeigta 2012. gada 4. decembrī uzsāktā Latgales reģionālās nodaļas ēkas Daugavpilī renovācija un Latgales reģionālās nodaļas visi darbinieki darbu uzsāka renovētajā ēkā, atsakoties no papildus telpu nomas no Valsts policijas Daugavpilī, Dobeles ielā 2a.

2013.gadā Centrs atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām tika izstrādāta kvalitātes pārvaldības sistēma: apstiprināta kvalitātes rokasgrāmata, izstrādāta un apstiprināta lielākā daļa no iekšējiem normatīvajiem aktiem un veidlapām.

2013.gada 21.novembrī sekmīgi veikta Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditācija „DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā” jomā (Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja piešķirtais reģistrācijas Nr.: LATAK-T-484-00-2013): pamatojoties uz Eiropas Savienības Padomes 2009.gada 30.novembra Pamatlēmumu 2009/905/TI „Par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības”.

Pārskatītas un aktualizētas visas Centrā ekspertīžu un izpētes veikšanai pielietotās metodes (kopā 37), kuras aktualizētas un reģistrētas Tiesu ekspertu padomē.

2013.gadā veikts 31 iepirkums līdz 3000 LVL un 18 iepirkumi 8.¹ panta kārtībā.

Pateicoties Veselības ministrijas piešķirtajam papildfinansējumam 160 580 LVL apmērā, Centrs 2013. gadā tika nodrošināts ar 51 gb. jauniem mirušo personu transportēšanas ratiem, Tiesu histoloģijas laboratorijai iegādāti 2 mikrotomi, Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijai - amplifikators un centrifūga, 6 ledusskapji, 52 biroja krēsli, 28 diktofoņi, 85 datortehnikas vienības un 23 drukas iekārtas.

Atskaites periodā iegādāta jauna automašīna Škoda Octavia.

Veikta tiesu medicīnas ekspertu veselības apdrošināšana un apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem, kā arī tiesu medicīnas ekspertiem Rīgā, Hipokrāta ielā 2, darba apģērba šūšana.

Papildus 2013.gadā tika veikta:

- iegādāto datoru, monitoru un printeru saņemšana, testēšanu, programmnodrošinājuma instalēšanu, datortehnikas sadale un uzstādīšana struktūrvienībās (datori – 44, monitori – 41, printeri – 10, multifunkcionālās iekārtas 10, kopētāji 3);
- telekomunikāciju modernizācija – uzstādīta IP centrāle un paplašināts telefonsakaru lietotāju loks. Jaunas sakaru līnijas ir ievilkas un pieslēgti jauni telefonu numuri Klīniskā tiesu medicīnas ekspertīzes nodaļā Maskavas ielā 80 (nodrošināta 4 papildus numuru pieslēgšana); darbinieku un lietisko pierādījuma drošībai. Centra ēkā Hipokrāta ielā 2 uzstādīta kontroles caurlaižu sistēma, ar sistēmas magnētisko karšu programmēšanu un izsniegšanu;
- atskaites periodā reaģentu, laboratorijas preču, medicīnas preču, dezinfekcijas līdzekļu, serumu, medicīnas instrumentu iegāde par Ls 9754,92;

- laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana: mehāniskās pipetes 26 gab., svāri 13 gab., termometri 15 gab., mērlentes un lineāli 6 gab., manometri 12 gab. Veikta 21 laboratorijas iekārtas testēšana un nodrošināta, 42 laboratorijas iekārtu elektrodrošības pārbaude;
- ēkai Hipokrāta ielā 2 elektroinstalācijas pārbaude – sastādīts izolācijas pretestību mērījumu protokols, aizsardzības nostrādes pārbaudes protokols, zemēšanas ierīču pretestības mērījumu protokols, saiknes pārbaudes protokols starp nullēm, elektrolīniju noslodzes sadalījums pa telpām, konstatētas būtiskas nepilnības un saņemti ieteikumi to novēršanai;
- 2013.gadā tika veikti atsevišķu struktūrvienību telpu remonts – servera telpas, autopsijas zāles, ģērbtuves, reģistratūras, analīžu nodošanas telpai Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijai un 6 kabinetu kabinetu remonts;
- uzsākts un turpinās Centram nevajadzīgās valsts kustamās mantas atsavināšanas process – automašīna Renault Kangoo, dīzeļģenerators un sirds vārstuļu uzglabāšanai un transportēšanai paredzētās iekārtas;
- iegādātas tik ļoti nepieciešamās kastes biomateriāla nogādei Centrā no Latvijas reģioniem.

Atbilstoši normatīvajiem aktiem un finansiālo iespēju robežās veikts darbs pie mājas lapas informatīvo sadaļu aktualizēšanas un sakārtošanas. Tāpat nodrošināta informācijas aktualizācija Valsts kancelejas uzturētajā Tiesās pārvaldes iestāžu datu bāzē.

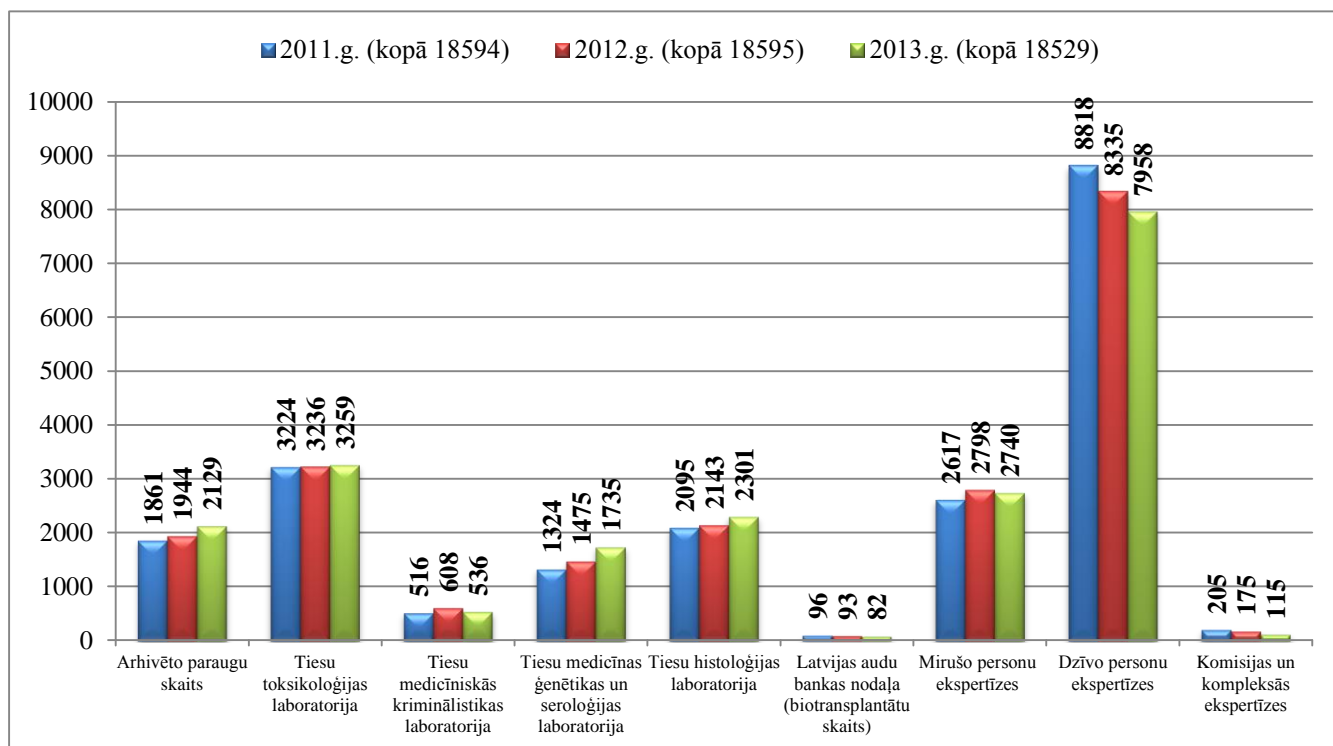
Nozīmīgs un apjomīgs darbs veikts arhivēšanas jomā:

2013.gadā izstrādāta un ieviesta pilnīgi jauna lietu nomenklatūra. Apzināti dokumentu veidi EID nodaļās un laboratorijās. Sakārtotas, arhivētas un iešūtas lietas, uzrakstīti apraksti un vēsturiskā izziņa par periodu no 2008.-2011.g. Sastādīti lietu apraksti un vēsturiskās izziņas apstiprinātas Latvijas nacionālajā arhīvā (turpmāk – LNA), apstiprināti 5 lietu norakstīšanas akti LNA (administrācijas dokumentiem un medicīniskajiem dokumentiem).

Centra ēkas pagrabstāvā ierīkota ar plauktiem aprīkota 6 m² arhivēto dokumentu glabātuve, kurā glabājas pārvestās medicīnas lietas no Kurzemes reģiona (Saldus un Kuldīgas), Vidzemes reģiona (Cēsis un Limbaži), ilgstoši glabājamās lietas no Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas, arī Komisiju ekspertīžu lietas un grāmatvedības īslaicīgi glabājamās lietas (2001.-2010.g.). Sastādīti 9 apraksti ilgstoši glabājamām lietām – laboratoriju reģistrācijas žurnāliem. EID Tanatoloģijas nodaļas ilgstoši glabājamo (50 gadi) reģistrācijas žurnālu apraksts apstiprināts LNA.

DARBĪBAS REZULTĀTI

2013. gada rezultatīvie darba rādītāji salīdzinot ar 2012. un 2011.gadu

2013.gadā kopumā veiktas 18 529 ekspertīzes un izpētes.

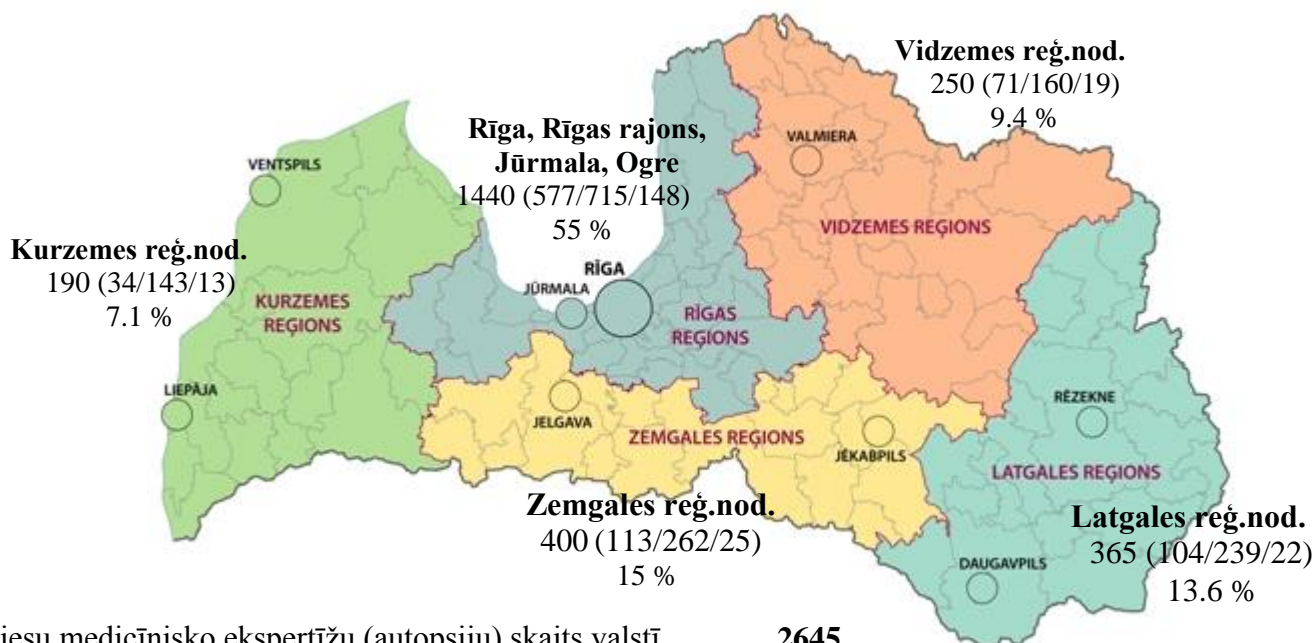
2013. gada datu analīzē, salīdzinoši ar 2012.gadu, konstatēta dzīvo un mirušo personu ekspertīžu skaita samazināšanās.

Analizējot Ekspertīzes un izpētes departamenta laboratoriju darbu, konstatēts, ka Tiesu toksikoloģijas laboratorijā, Tiesu histoloģijas laboratorijā un Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā darba apjoms ir palielinājies, bet Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijā darba apjoms ir samazinājies (pārtraukts veikt zobu izmeklējumus mirušajiem).

Sagatavoti 2 129 bioloģiskā materiāla paraugi liķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 "DNS nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība" izmanto personas identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

**MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES
2013.GADĀ**

Līķu tiesmedicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits valstī 2013.gadā

Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits valstī	2645
Nevardarbīga nāve	899
Vardarbīga nāve	1519
Nāves cēlonis nav noteikts	227

Atskaites periodā valstī tika veiktas 2740, bet Rīgā 1513 ekspertīzes mirušajiem, kas sastāda 50.2 % no kopējā ekspertīžu skaita.

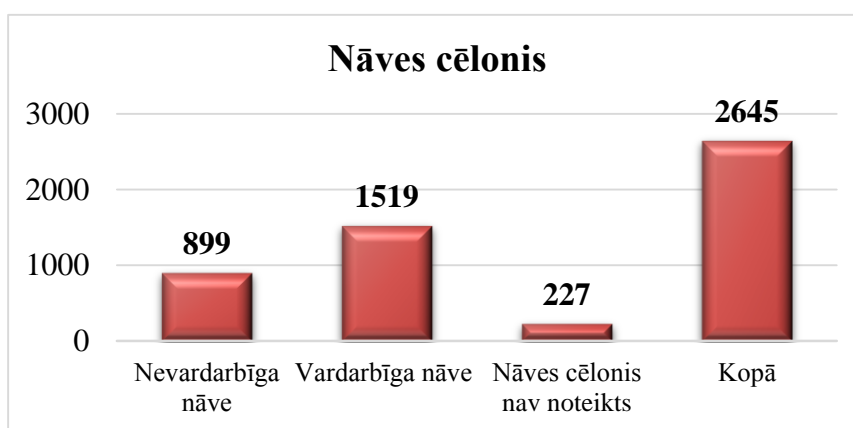
**Mirušo personu ekspertīzes 2011.-2013.gados
Rīgā un Latvijā**

GADS	2011	2012	2013
RĪGA	1171	1398	1376
LATVIJA	2588	2730	2740
% Rīga/Latvija	45%	51%	50.2%

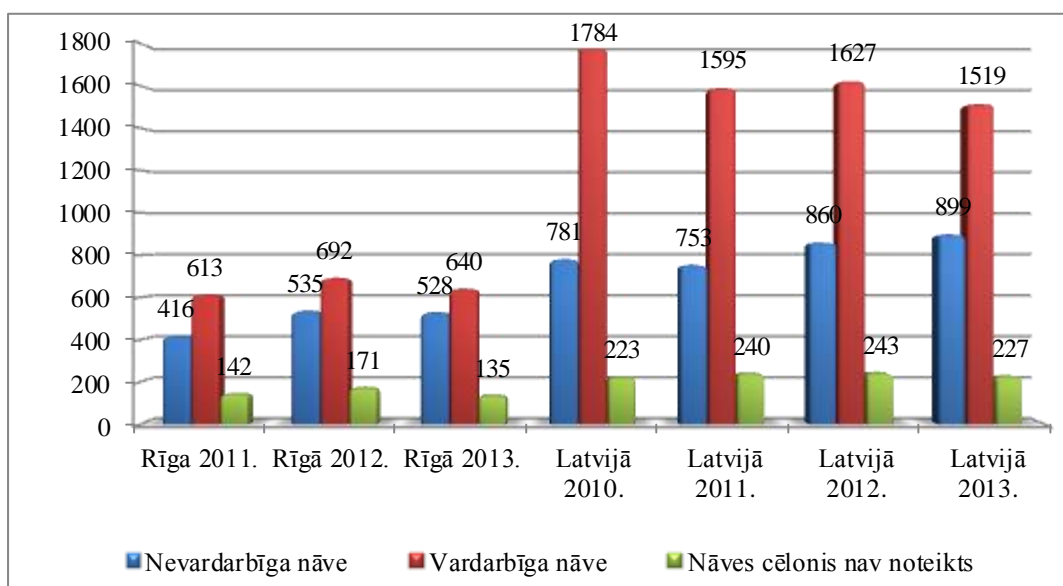
Rīgā un Latvijā kopumā skaitliski un procentuāli attiecība mirušo personu ekspertīzēs pēdējos gados palielinās, salīdzinot ar 2012.gadu mirušo personu ekspertīžu skaits būtiski nav mainījies.

**Vardarbīgā un nevardarbīgā
nāvē mirušo skaits Rīgā un Latvijā 2011.-2013.gados**

Gads	Nevardarbīga nāve		Vardarbīga nāve	
	Rīga	Latvija	Rīga	Latvija
2011	416	753	613	1595
2012	535	860	692	1627
2013	528	899	640	1519

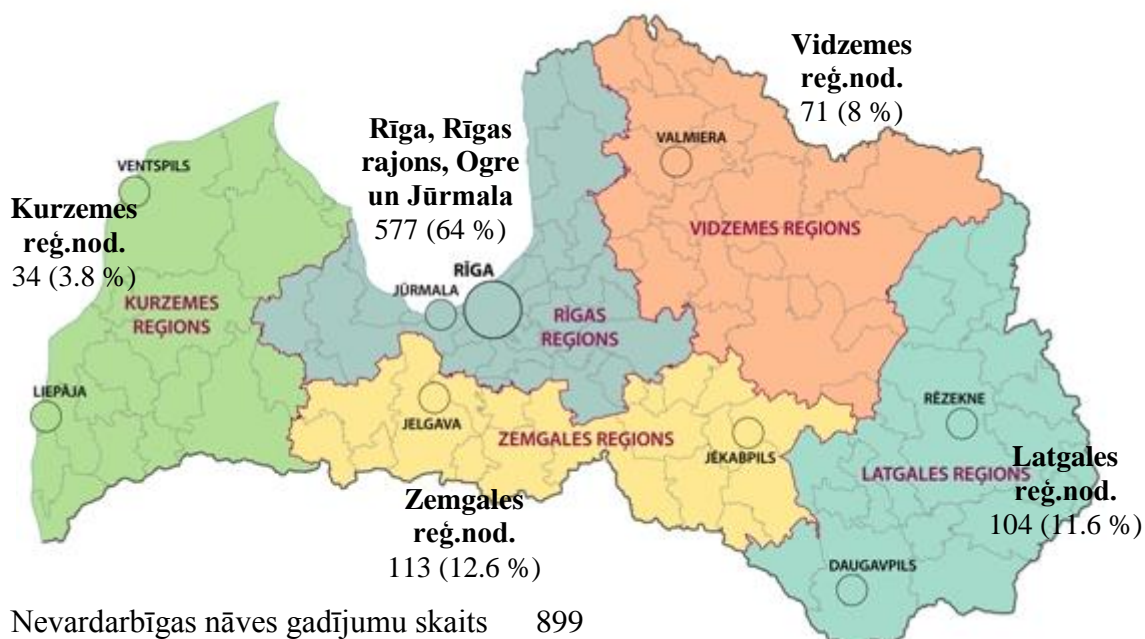

Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits un mirušo skaits bez noteikta nāves cēloņa Rīgā un Latvijā 2011.-2013.gados

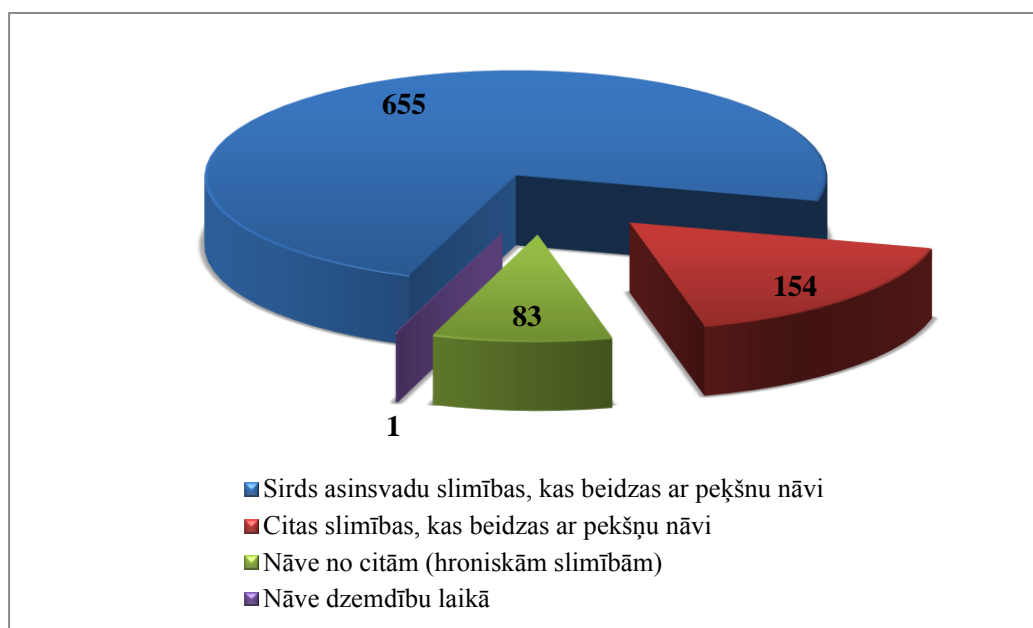

Redzams, ka kopumā valstī pieprasīto ekspertīžu skaits samazinājies salīdzinot ar 2012.gadu (vardarbīgās - par 6.6%, nāves cēlonis nav noteikts par 6.6%), bet nāves gadījumi, kam par iemeslu ir bijis nevardarbīgs nāves cēlonis – palielinājies par 4.3%.

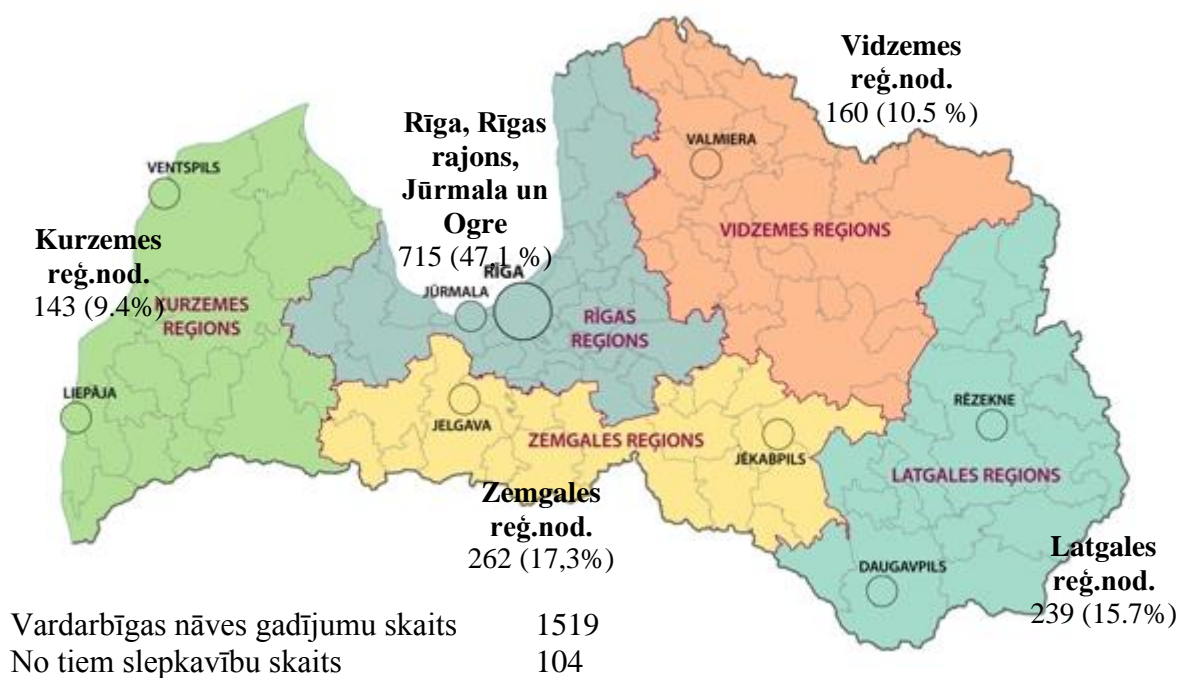
Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits valstī 2013.gadā

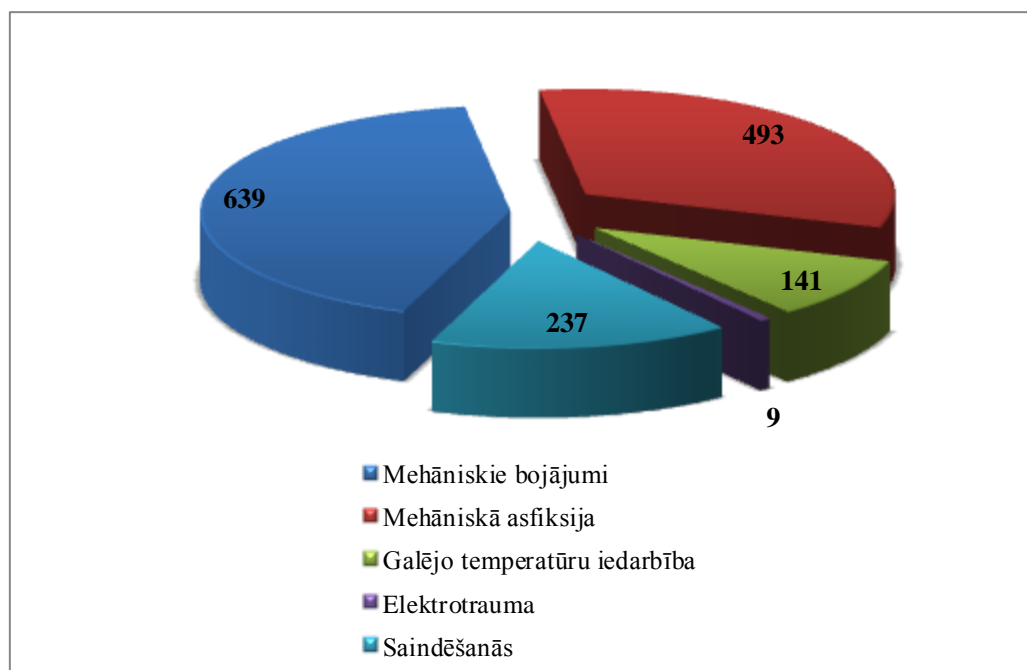
„Pekšņas” nāves veidu salīdzinājums valstī 2013.gadā

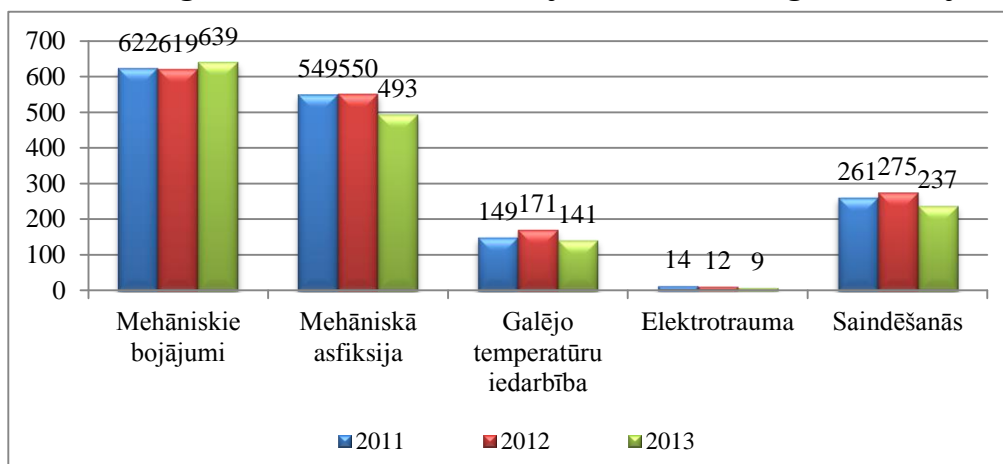
Vardarbīgas nāves gadījumu skaits valstī 2013.gadā

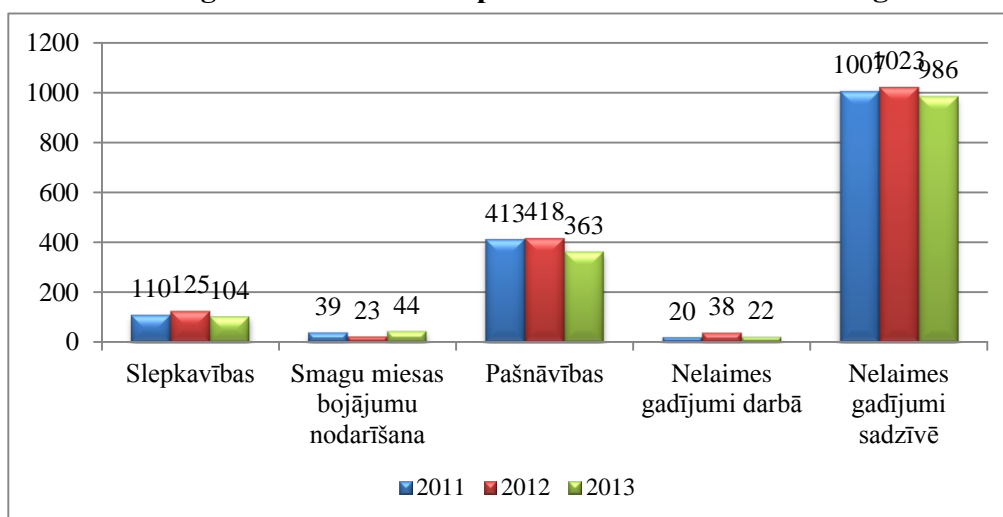
Vardarbīgas nāves iemeslu salīdzinājums 2013.gadā

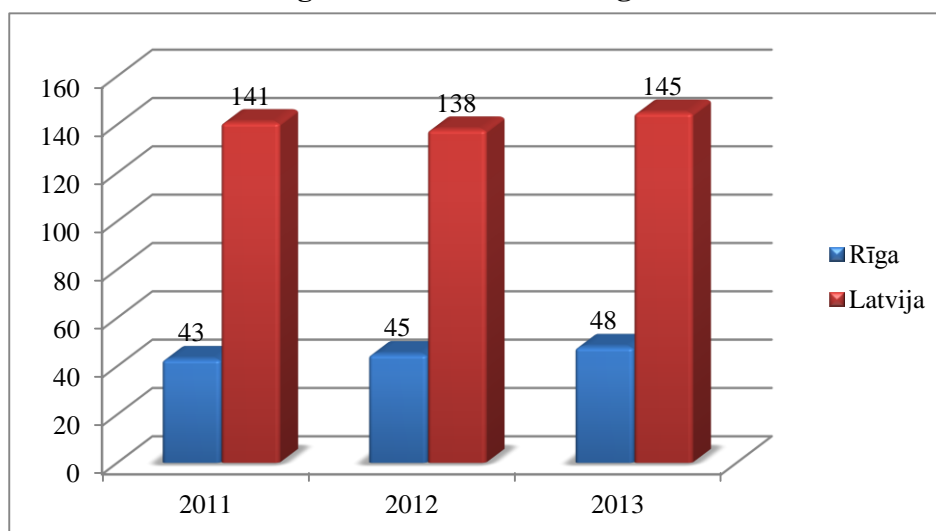
Vardarbīgas nāves iemeslu salīdzinājums 2011.-2013. gados Latvijā

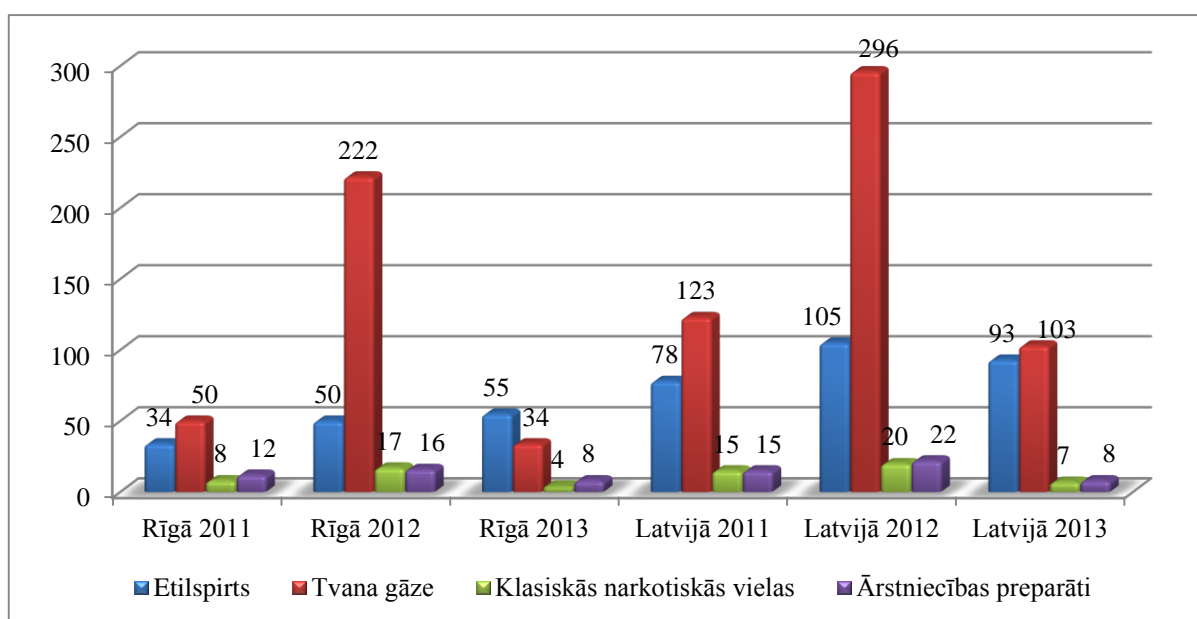
Vardarbīgas nāves struktūra pēc nāves veida 2011. – 2013.gados

**Auto traumu ar letālu iznākumu gadījumu skaits
Rīgā un valstī 2011.-2013.gados**

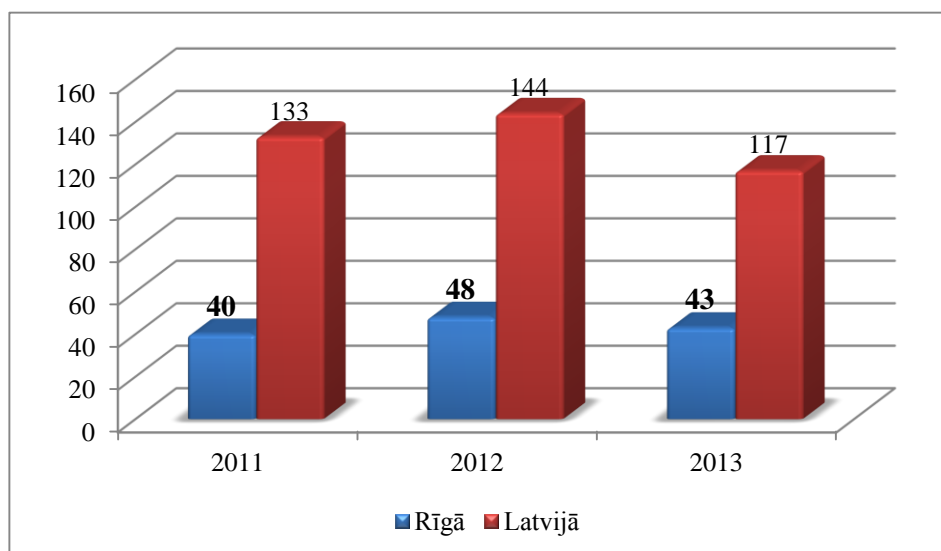

Nāves gadījumu Rīgā un valstī no saindēšanās skaits 2011.–2013.gados

Salīdzinot ar 2012.gadu, Latvijā 2013.gadā būtiski samazinājies saindēšanās skaits – ar tvana gāzi par 65.2%, ar etilspirtu par 11.4%, ar narkotikām par 65%, ar ārstniecības preparātiem par 63.6%.

**Nāves gadījumu skaits valstī no zemas temperatūras iedarbības
2011. – 2013.gados**

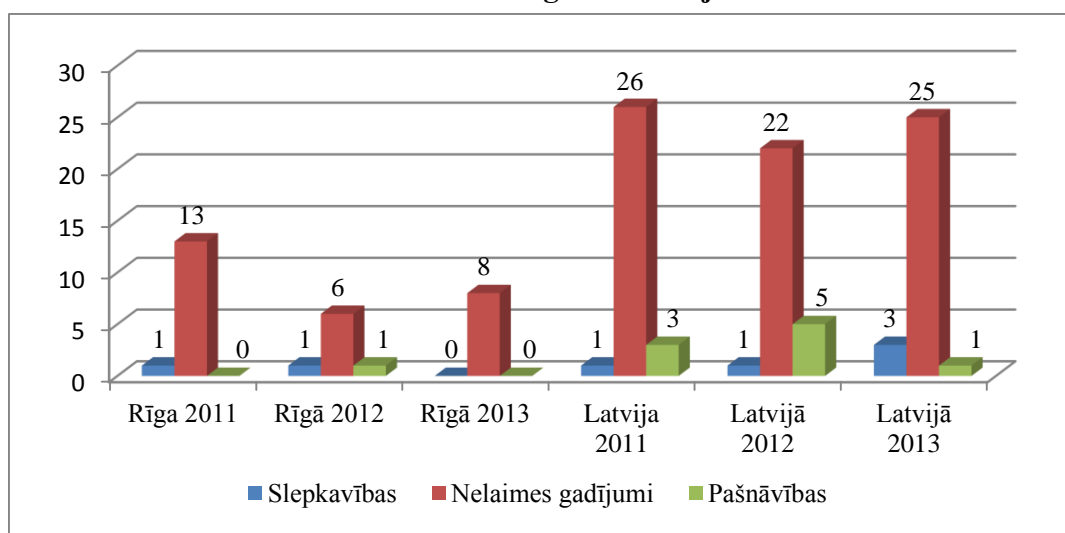
Zemas temperatūras iedarbības gadījumu skaits Latvijā 2013.gadā salīdzinot ar 2012.gadu ir samazinājies par 18.8%.

Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi 2013.gadā

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2013 kopā	2012 kopā
Nelaiemes gadījumi	3	12	5	5	25	22
Pašnāvības	-	-	1	-	1	5
Slepkavības	-	2	1	-	3	1
				<i>Kopā:</i>	29	28

Salīdzinot ar 2012.gadu ir nedaudz palielinājies (par 1) mirušo bērnu skaits, kā arī ir samazinājies pašnāvību skaits (par 4).

**Bērnu nāve pašnāvībās, slepkavībās un nelaiemes gadījumos
2011. – 2013. gados Latvijā**

Vardarbīgu nāves gadījumu skaits bērniem ir gandrīz nemainīgs jau 3 gadus. 2013.gadā par 3 gadījumiem palielinājies nelaiemes gadījumu skaits un par 2 gadījumiem pieaudzis slepkavību skaits, bet pašnāvību skaits samazinājies par 4 gadījumiem.

Tiesmedicīniskās ekspertīzes neatpazītiem mirušiem

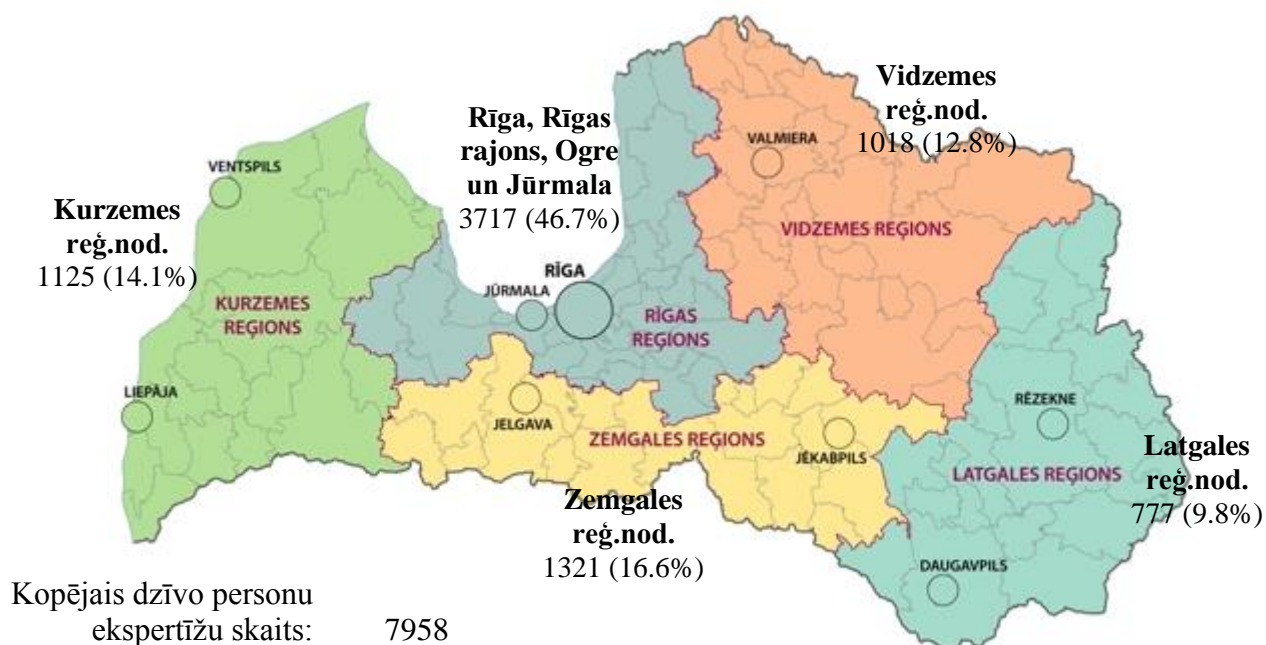
2013.gadā salīdzinot ar 2012.gadu kā nezināmi Centra struktūrvienībās tika nogādāti par 15.7% vairāk līķu (2012.gadā – 317, 2013.gadā – 376). Gada beigās atpazīti ir 78.2%, kas, salīdzinot ar 2012.gadu, ir par 1.8% mazāk.

Neatpazīti mirušie 2013. gadā

Nogādāti Centra struktūrvienībās kā nezināmi	Atpazīti	Atpazīti pēc apglabāšanas	Apglabāti kā nezināmi par valsts līdzekļiem
376	294	2	80

DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2013.GADĀ

Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī 2013.gadā

Salīdzinot ar 2012.gadu kopējais dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī ir samazinājies par 5.2% (no 8395 uz 7958).

2013.gada 29.maija stājās spēkā grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 214.¹ pantā, kuru būtība ir tajā, ka arī pašvaldības policijas kompetencē ir veikt administratīvo lietvedību par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.² panta „Maznozīmīga miesas bojājuma tīša nodarīšana” pārkāpumu.

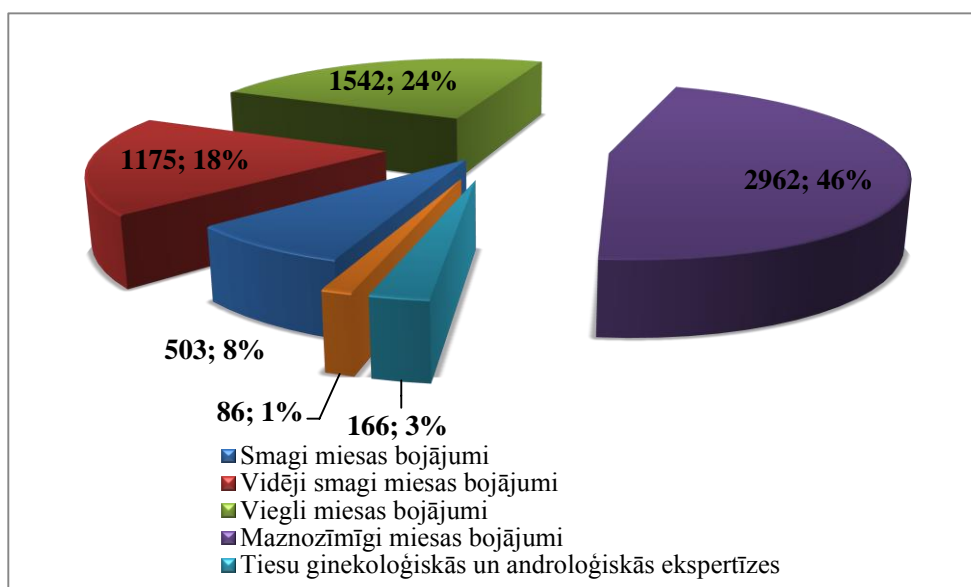
Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54.panta trešā daļa nosaka, ka iestāžu sadarbība notiek bez maksas, ja ārējos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumu Nr.830 „Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi” 3.punktu, maksas pakalpojumu cenrādi administratīvajā procesā nepiemēro tikai tad, ja ekspertīzi nosaka tiesa.

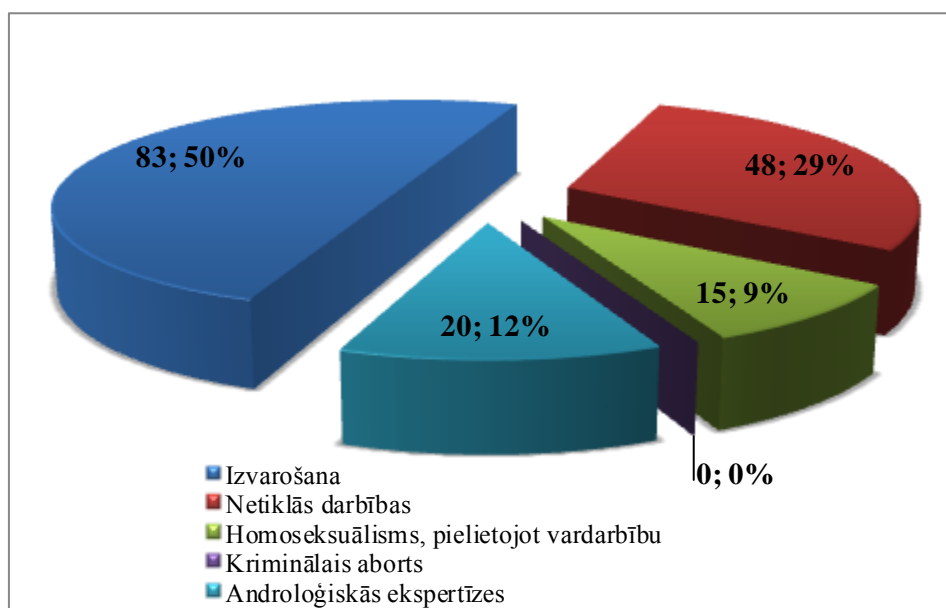
Līdz ar to, no 2013.gada 4.jūnija līdz 2013.gada 7.augustam Centrā augstākminētās ekspertīzes veiktas netika.

Lai atrisinātu augstākminēto radušos pretrunīgo situāciju, 2013.gada 7.augustā parakstīta starpresoru vienošanās starp Centru un Valsts policiju, kuru saskaņoja Iekšlietu un Veselības ministrijas, par dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes miesas bojājumu smaguma un rakstura noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās veikšanu bez maksas un ar 7.08.13. ekspertīžu veikšana Valsts policijai tiek veikta bez maksas.

**Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu darba apjoma
salīdzinošie rādītāji 2013.gadā**

Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2013.gadā

Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu veidiem 50% ir izvarošana (no 166 gadījuma 2 -bērniem līdz 10 g.v., 18 -bērniem līdz 15 g.v., 17- pusaudžiem līdz 18 g.v.) un 29% netiklās darbības (no 48 gadījumiem 28- bērniem līdz 10 g.v., 16- bērniem līdz 15 g.v., 3-pusaudžiem līdz 18 g.v.).

KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES 2013.GADĀ LATVIJĀ

Kriminālprocesa likums (198.pants) un Tiesu ekspertu likums (12.panta 1.daļa) paredz, ka komisijas ekspertīze nosakāma, ja nepieciešams:

- identificēt personu;
- noskaidrot ārstniecības personu iespējamās kļūdas, veicot ārstniecību;
- noskaidrot personas veselības stāvokli, kad objektu pēta dažādu medicīnas nozaru eksperti;
- veikt kompleksu tiesu ekspertīzi;
- pētījuma rezultātā ir paredzams izpētāmā objekta zudums vai būtiskas izmaiņas, kuras izslēdz atkārtotas izpētes iespējas.

Tiesu ekspertu likums nosaka, ka ekspertīžu iestādes vadītājs var uzdot jebkuru ekspertīzi veikt ekspertu komisijai.

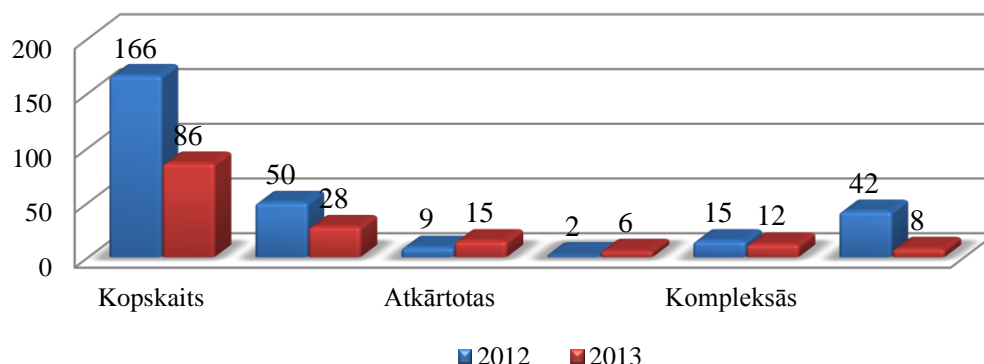
Komisijas tiesu medicīnas ekspertīzes krimināl-, civil- un administratīvās lietās (procesos) par ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīgu pildīšanu Latvijā veic Centrā, pieaicinot dažādu nozaru medicīnas speciālistus.

Ekspertu atzinumi ir pierādījumu avots attiecīgo procesu ietvaros, kā arī medicīniskās aprūpes kvalitātes celšanas ziņā šīm ekspertīzēm, kurās nereti atklājas nopietni pacientu veselības aprūpes pārkāpumi, ir preventīva nozīme.

Dzīvo personu komisijas ekspertīzes 2012. - 2013.gados Latvijā

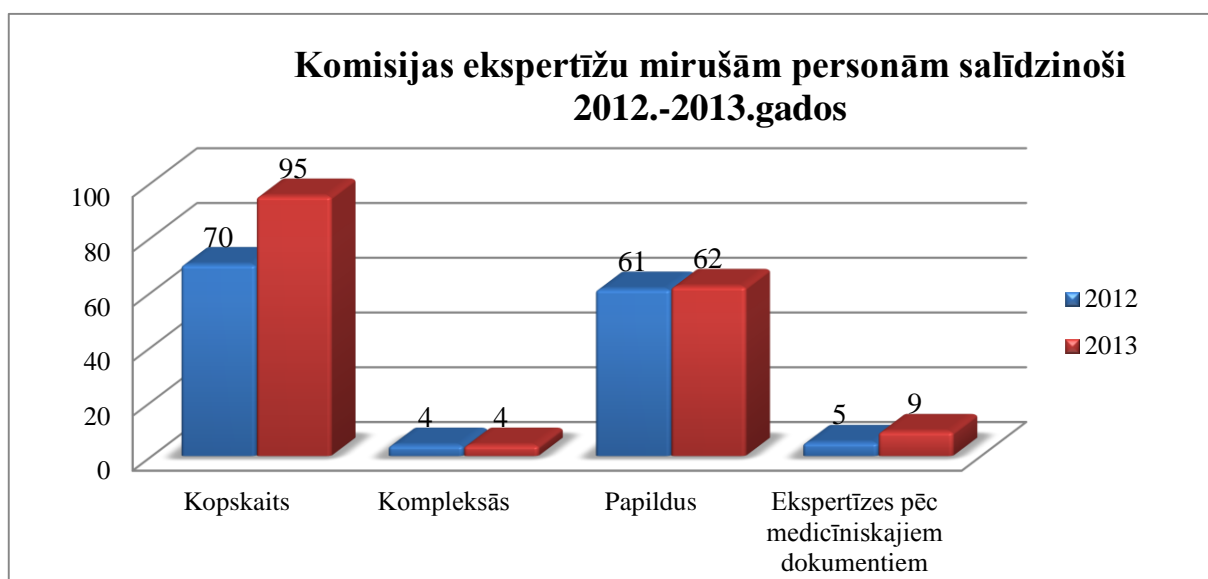
Ekspertīzes veids	2012.	2013.
Kopskaits, t.sk.	166	86
Veselības stāvokļa noteikšana	50	28
Atkārtotas	9	15
Papildus	2	6
Kompleksās	15	12
Ārstniecības personu lietās	42	8

Komisijas ekspertīžu skaits dzīvām personām salīdzinoši 2012.-2013.gados

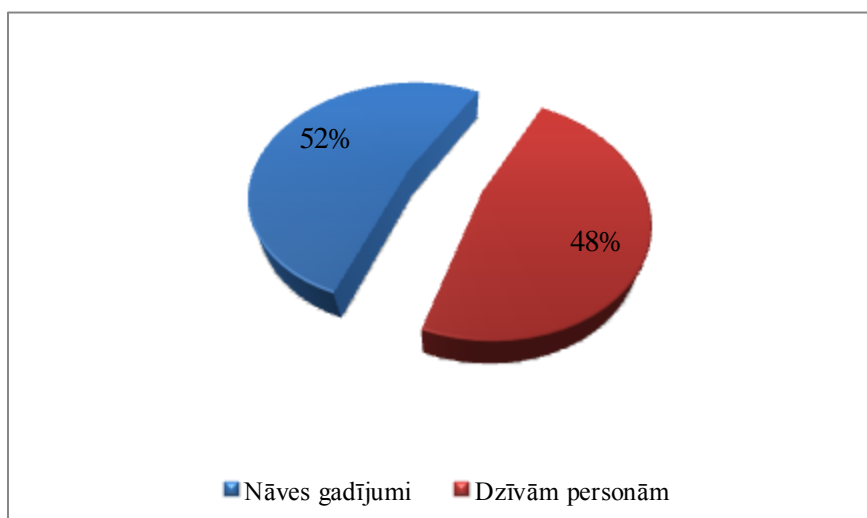

Mirušo personu komisijas ekspertīzes 2012. - 2013.gados Latvijā

Ekspertīzes veids	2012.	2013.
Kopskaits, t.sk.	75	95
Kompleksās	4	4
Papildus	61	62
Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	5	9

95 gadījumos ekspertīzes ierosinātas par nāves gadījumiem, 86 gadījumos – ekspertējāmās bija dzīvas personas

**EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENĪBU
DARBĪBAS PĀRSKATS PAR 2013.GADU**

1. TANATOLOĢIJAS NODAĻA

Tanatoloģijas nodaļas funkcijas ir veikt pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās sākotnējās, atkārtotās, papildus, komisijas un kompleksās ekspertīzes mirušajām personām (tai skaitā – skeletizētiem, ekshumētiem līķiem, sadalītu līķu daļām, jaundzimušo līķiem, u.c.).

**Tanatoloģijas nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par mirušo personu ekspertīzēm (2011.-2013.g.)**

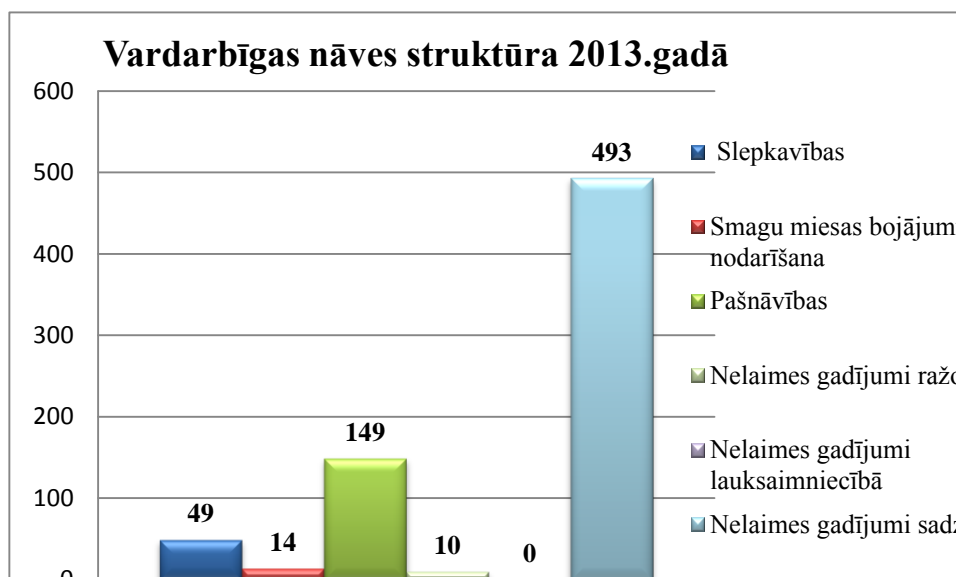
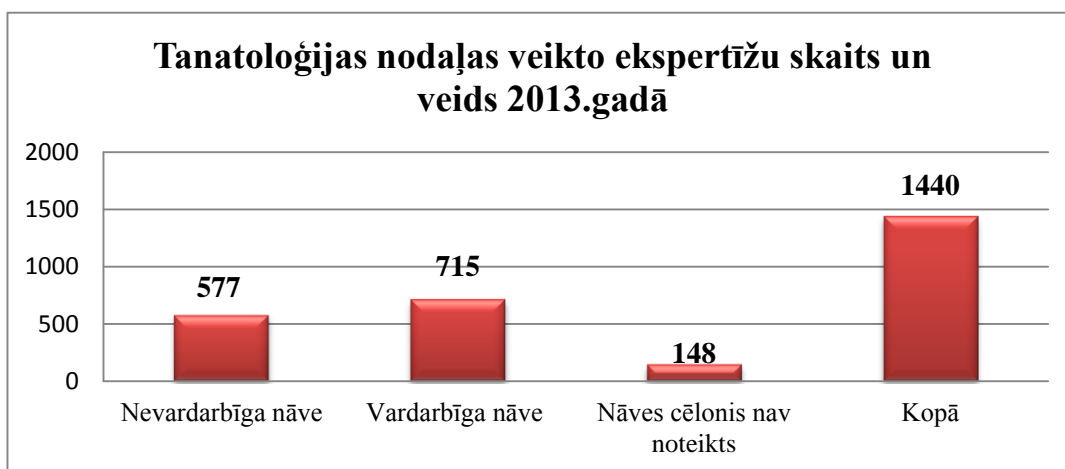
		2011.g.	2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU (AUTOPSIJU) KOPĒJAIS SKAITS	1335	1398	1440
1.	Nevardarbīga nāve	473	535	577
2.	Vardarbīga nāve	705	692	715
2.1.	slepkavības	50	59	49
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	12	5	14
2.3.	pašnāvība	147	156	149
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	295	287	332
3.2.	mehāniskā asfiksija	216	184	185
3.3.	elektrotraumas	6	2	3
3.4.	saindēšanās	131	138	127
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	56	81	68
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	157	171	148
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	8	4	15
7.	Kompleksās ekspertīzes	7	4	3
8.	Papildus ekspertīzes	51	48	51
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	0	4
10.	Maksas pakalpojumi¹	0	0	3
11.	Neatpazītu līķu skaits, kas ievesti morgā	245*	242*	317

*-Rīga

¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Tanatoloģijas nodaļa veic šādus uzdevumus:

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa noteikšanu un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem un līķu fotografēšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar mirušo pilna apjoma tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanu;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar mirušo pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskām ekspertīzēm).

	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	2012.g.	2013.g.	Piezīmes
1.	Izbraukumi uz notikuma vietām	0	46*	* Jūrmala, Ogre
2.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	10**	29**	** Rīga

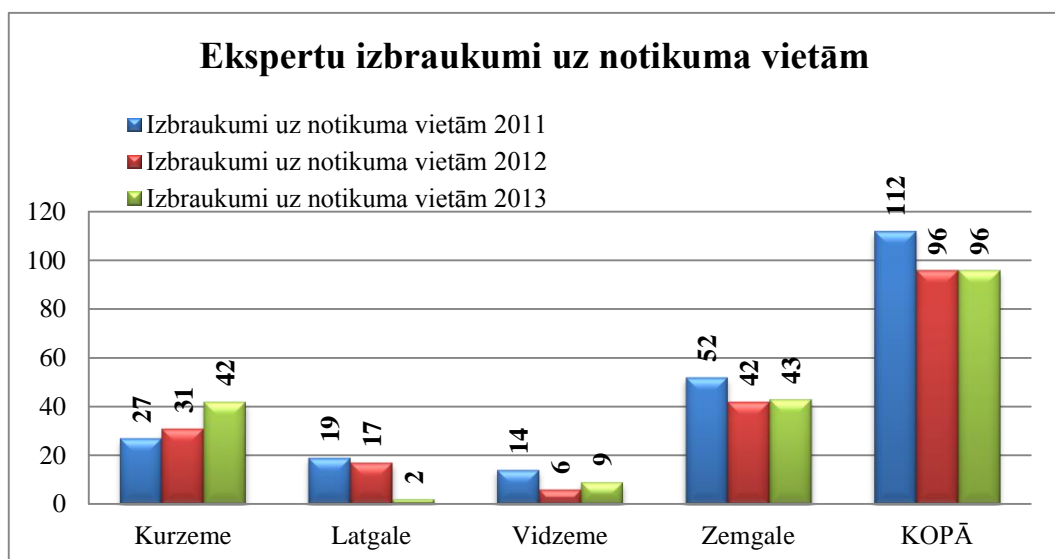
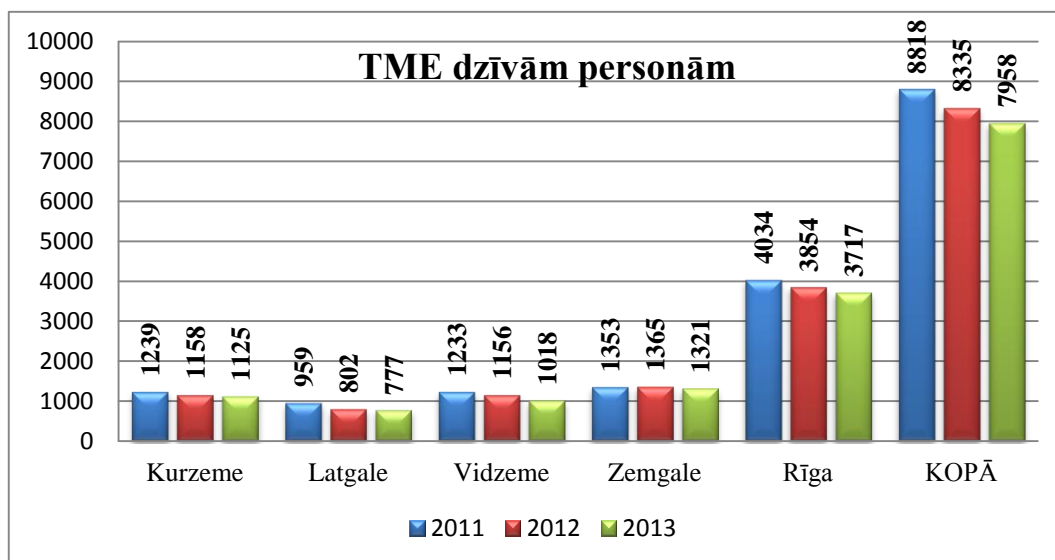
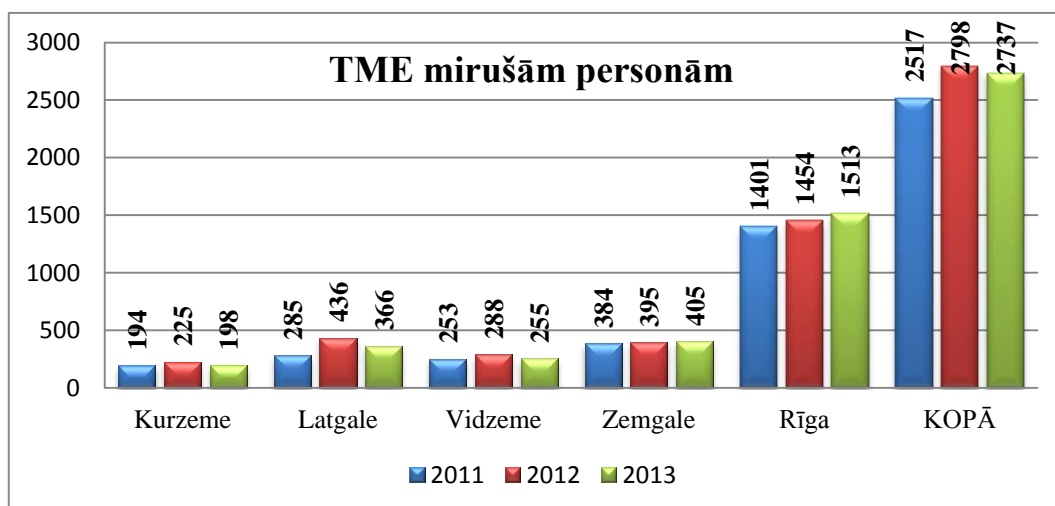
2. REĢIONĀLĀS NODAĻAS

Reģionālo nodaļu funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvjiem cilvēkiem, pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem cilvēkiem, tai skaitā, sākotnējās, komisijas, papildus, atkārtotas un kompleksās ekspertīzes noteiktu pašvaldību teritorijā, atbilstoši Centra reģionālajam sadalījumam.

Reģionālās nodaļas funkciju izpildei veic šādus uzdevumus (t.sk., skeletizētiem, ekshumētiem līķiem, sadalītu līķu daļām, jaundzimušo līķiem, u.c.):

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnozieguma izdarīšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- personas vecuma noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu;
- miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- līķu fotografēšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- pēc procesa virzītāja uzaicinājuma veic izmeklēšanas darbības (līķa apskati u.c.);
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar tiesu medicīniskām ekspertīzēm un apsekošanu dzīvjiem cilvēkiem).

Eksperti izbrauc uz notikumu vietām slepkavību, smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumos un aizdomām par vardarbīgas nāves iestāšanos kā arī dzimumnoziegumu gadījumos.

2.1. VIDZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA**Centrs – Valmierā, darba vieta – Gulbenē.**

Lai optimizētu nodaļas darbību, 2013. gadā ir notikusi būtiska nodaļas reorganizācija – ekspertu trūkuma dēļ darbvietā Cēsīs tika pārcelta uz Valmieru.

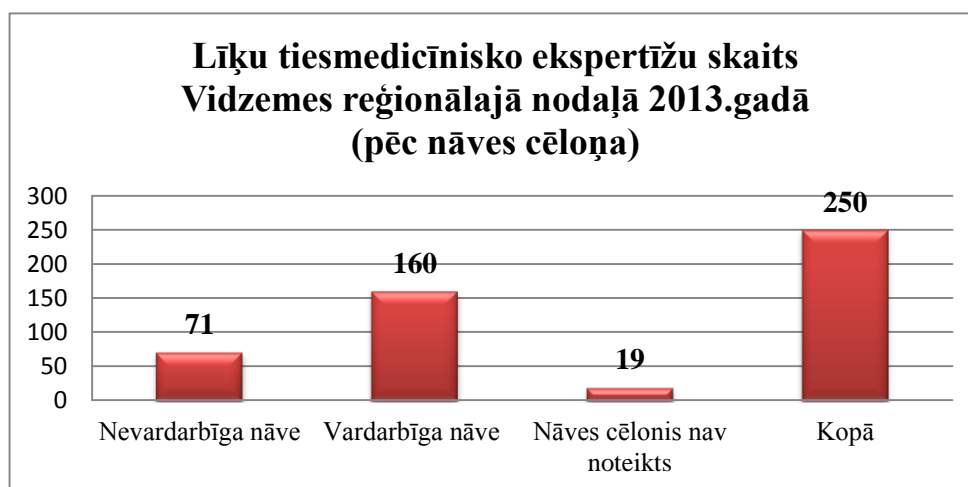
**Vidzemes reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	285	250
1.	Nevardarbīga nāve	87	71
2.	Vardarbīga nāve	178	160
2.1.	slepkavības	7	5
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	3	3
2.3.	pašnāvība	59	46
3.	Vardarbīgas nāves veidi		
3.1.	mehāniskie bojājumi	60	51
3.2.	mehāniskā asfiksija	75	63
3.3.	elektrotraumas	2	4
3.4.	saindēšanās	27	23
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	14	19
3.6.	kriminālais aborts	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	20	19
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	3	2
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	2
10.	Maksas pakalpojumi²	0	1
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	9	11

Līķu ekspertīžu skaits 2013. gadā bija praktiski tāds pats skaits kā 2011. gadā, salīdzinot ar 2012. gadu par 12 % mazāks, t.i. par 34 ekspertīzēm. Vienlīdz samazinājās gan vardarbīgas, gan nevardarbīgas nāves gadījumu skaits. Nevardarbīgās un vardarbīgās nāves attiecība ir saglabājusies praktiski nemainīga – 2013. gadā nevardarbīga nāve bija 28%, 2012.gadā – 31%, 2011. gadā – 26%.

² Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Līķu ekspertīžu skaita samazinājums 2013. gadā lielākoties saistāms ar diviem faktoriem – nodaļas reorganizāciju un ievērojami mazāku pašnāvību skaitu.

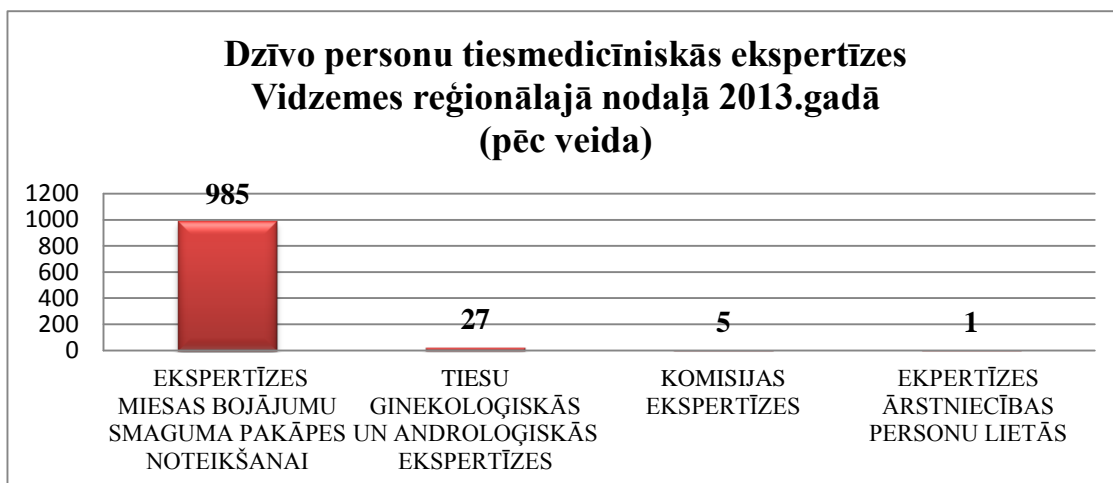
**Vidzemes reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	1156	1018
1	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1122	985
1.1	Smagi miesas bojājumi	58	65
1.2	Vidēji miesas bojājumi	175	168
1.3	Viegli miesas bojājumi	253	195
1.4	Maznozīmīgi miesas bojājumi	481	397
1.5	Miesas bojājumi nav konstatēti	146	122
1.6	Nepabeigtās ekspertīzes	9	38
2	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	31	27
2.1	izvarošana	13	11
2.2	netiklās darbības	13	11
2.3	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	2
2.4	krimināls aborts	0	0
2.5	androloģiskās ekspertīzes	5	3
3	Konsultatīvie atzinumi	0	0
4	Maksas pakalpojumi³	0	0
5	Citas	3	6

Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits samazinājies par 12 %, salīdzinot ar 2012. gadu, arī 2012. gadā dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits bija par 6 %

³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

mazāks, salīdzinot ar 2011. gadu. Galvenokārt samazinājies ir miesas bojājuma smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīžu skaits, kurās miesas bojājumi novērtēti kā vieglas un maznozīmīgas smaguma pakāpes.

	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	2012.g.	2013.g.
1.	Izbraukumi uz notikuma vietām	6	9
2.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	17	23

Lai gan kopējais ekspertīžu skaits 2013. gadā ir samazinājies, tomēr ir samazinājies arī nodaļā strādājošo ekspertu skaits, salīdzinot ar 2012. gada beigām par 0,25 slodzēm, salīdzinot ar 2012. gada sākumu par 1,25 slodzēm. Ja Gulbenē šobrīd, kad tiek veiktas tikai dzīvo personu ekspertīzes, saglabājoties esošajam darba apjomam (267 dzīvo personu ekspertīzes), atbilst 0,5 slodzēm, tad ekspertiem Valmierā 2013. gadā darba apjoms ir ievērojami palielinājies, salīdzinot ar 2011. un 2012. gadu, un, saglabājoties līdzšinējam ekspertīžu skaitam, 2014. gadā būs vēl lielāks. Salīdzinoši, ja 2011. gadā vidēji Valmierā un Cēsīs strādājošs eksperts veica 291 dzīvo personu un 59 mirušo personu ekspertīzes, 2012. gadā – 280 dzīvo un 62 mirušo personu ekspertīzes, tad 2013. gadā viens Valmierā strādājošs eksperts jau veica 376 dzīvo personu un 95 mirušo personu ekspertīzes.

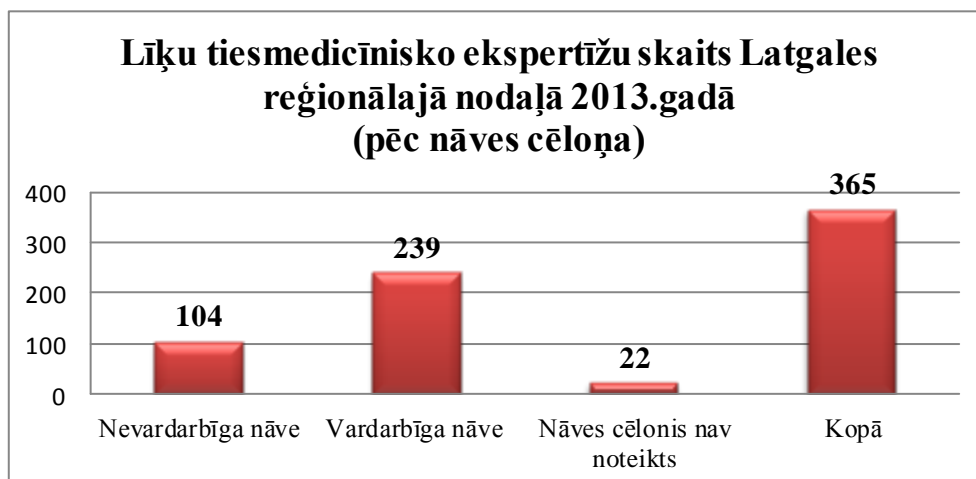
2.2. LATGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA

Centrs – Daugavpilī, darba vieta – Rēzeknē.

**Latgales reģionālajā nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	436	365
1.	Nevardarbīga nāve	124	104
2.	Vardarbīga nāve	295	239
2.1.	slepkavības	27	17
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	3	4
2.3.	pašnāvība	67	55
3.	Vardarbīgas nāves veidi		
3.1.	mehāniskie bojājumi	100	95
3.2.	mehāniskā asfiksija	110	101
3.3.	elektrotraumas	0	1
3.4.	saindēšanās	46	25
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	39	17
3.6.	kriminālais aborts	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	17	22
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	0	1
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	0
10.	Maksas pakalpojumi⁴	0	0
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	12	20

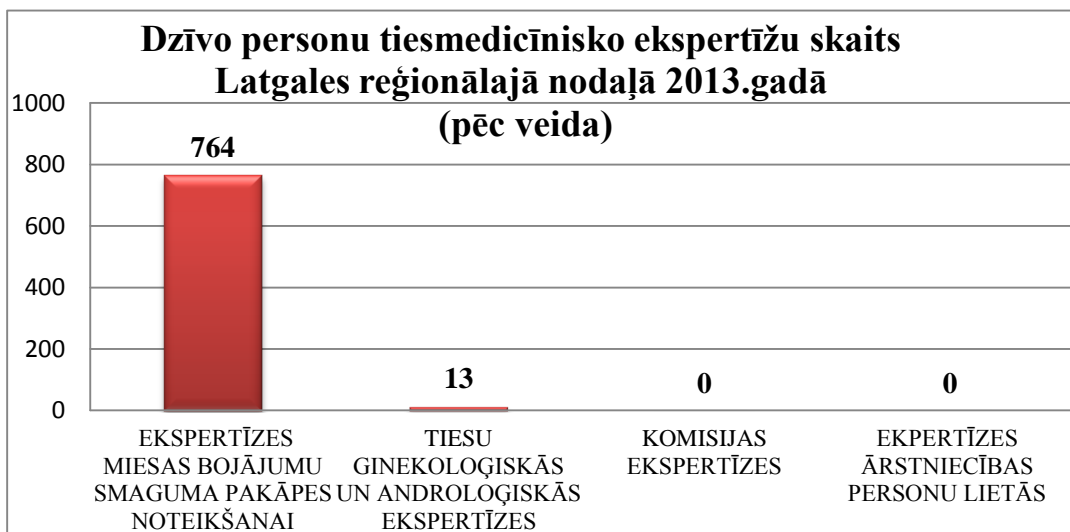
⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Latgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojuma tabula par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	802	777
1.	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	768	764
1.1.	Smagi miesas bojājumi	56	66
1.2.	Vidēji miesas bojājumi	133	137
1.3.	Viegli miesas bojājumi	181	181
1.4.	Maznozīmīgi miesas bojājumi	277	255
1.5.	Miesas bojājumi nav konstatēti	121	90
1.6.	Nepabeigtās ekspertīzes	0	35
2.	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	34	13
2.1.	izvarošana	23	10
2.2.	netiklās darbības	8	3
2.3.	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	0
2.4.	krimināls aborts	0	0
2.5.	androloģiskās ekspertīzes	3	0
3.	Konsultatīvie atzinumi		
4.	Maksas pakalpojumi⁵		
5.	Citas		

⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	2012.g.	2013.g.
1	Izbraukumi uz notikuma vietām	17	2
2	Piedalīšanās tiesas sēdēs	29	23

2.3. KURZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA

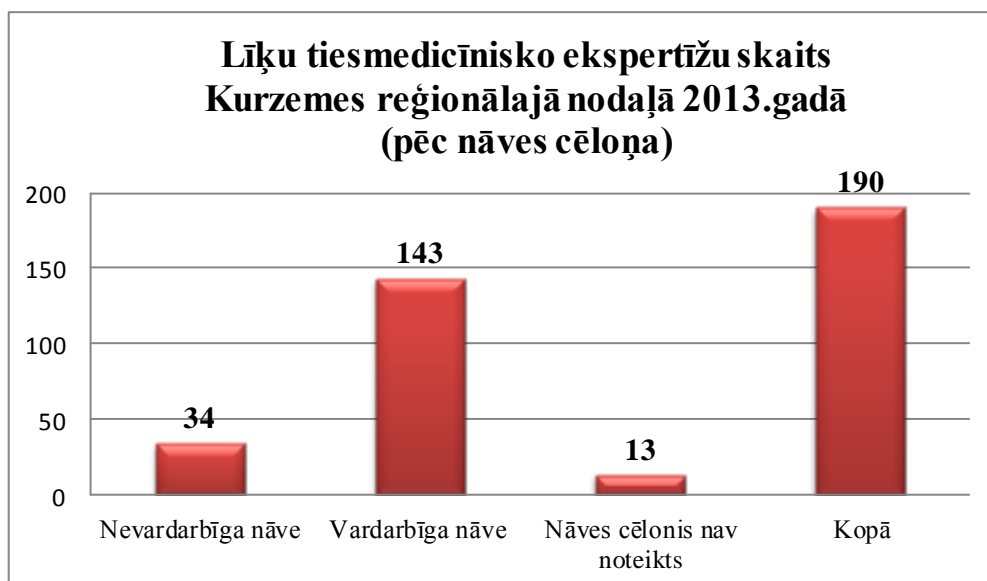
Centrs – Ventspilī, darba vietas – Liepājā un Tukumā.

Salīdzinot ar 2012. gadu, 2013.gadā Kurzemes reģionālās nodaļas veicamais darba apjoms būtiski nav mainījies.

**Kurzemes reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEĀIS SKAITS	215	190
1.	Nevardarbīga nāve	22	34
2.	Vardarbīga nāve	182	143
2.1.	slepkavības	10	7
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	10	19
2.3.	pašnāvība	55	50
3.	Vardarbīgas nāves veidi	182	
3.1.	mehāniskie bojājumi	74	57
3.2.	mehāniskā asfiksija	75	59
3.3.	elektrotraumas	3	0
3.4.	saindēšanās	21	18
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	9	9
3.6.	kriminālais aborts	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	11	13
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	1
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	1
8.	Papildus ekspertīzes	10	4
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	2
10.	Maksas pakalpojumi⁶	0	0
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	8	14

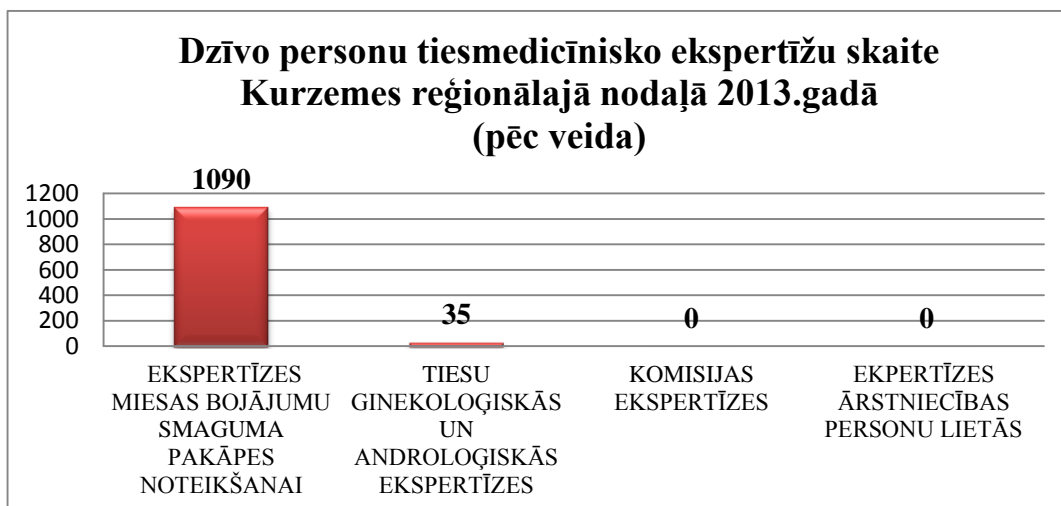
⁶ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

**Kurzemes reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	1158	1125
1	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1131	1090
1.1	Smagi miesas bojājumi	99	68
1.2	Vidēji miesas bojājumi	193	160
1.3	Viegli miesas bojājumi	261	318
1.4	Maznozīmīgi miesas bojājumi	443	408
1.5	Miesas bojājumi nav konstatēti	135	129
1.6	Nepabeigtās ekspertīzes	0	7
2	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	27	35
2.1	izvarošana	21	24
2.2	netiklās darbības	1	6
2.3	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	2	0
2.4	krimināls aborts	0	0
2.5	androloģiskās ekspertīzes	3	5
3	Konsultatīvie atzinumi	0	0
4	Maksas pakalpojumi⁷	0	3
5	Citas	0	0

⁷ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	2012.g.	2013.g.
1.	Izbraukumi uz notikuma vietām	31	42
2.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	28	20

2.4. ZEMGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA**Centrs – Jelgavā, darba vietas – Pļaviņās un Bauskā.**

Salīdzinot pēdējos trīs gadus, jāatzīmē, ka veikto ekspertīžu skaits aptuveni ir vienādā līmenī ar nelielām izmaiņām.

Analizējot darba apjomu 2013.gadā un salīdzinot ar iepriekšējo 2012.gadu, **dzīvo personu ekspertīžu** skaits nedaudz samazinājies (par 44), bet mirušo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits mazliet palielinājies (par 5).

Mirušo ekspertīžu skaits trīs gadu skatījumā pakāpeniski palielinās.

Nevardarbīgas nāves gadījumos prevalē pēkšņa nāve – 74 %, tieši sirds – asinsvadu slimības. Strauji pieaug nāves gadījumi no hroniska alkoholisma, no četriem 2012.gadā līdz četrpadsmit 2013.gadā, kā arī atkal parādījušies nāves gadījumi no plaušu tuberkulozes.

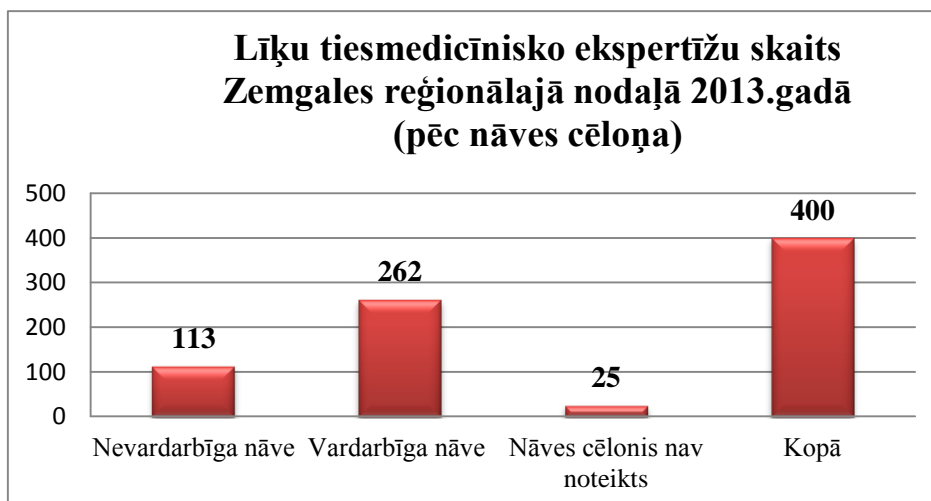
Vardarbīgas nāves gadījumos lielāko daļu sastāda sadzīves traumas – ap 63 % no kopējā ekspertīžu skaita, 3 darba traumu gadījumi. Diemžēl pēdējos trīs gados palielinājies slepkavību skaits. Jāatzīmē gadījumi Jēkabpilī un Bauskā, kur dalību ņēmuši nepilngadīgie.

Tomēr augstā līmenī paliek pašnāvību skaits, it sevišķi, jaunu cilvēku vidū: pa reģionu – 226 gadījumi par trijiem pēdējiem gadiem, ko var izskaidrot ar ekonomisko situāciju valstī, zemo cilvēku labklājības līmeni, bezdarba un augsto alkoholisma līmeni.

**Zemgales reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	395	400
1.	Nevardarbīga nāve	91	113
2.	Vardarbīga nāve	280	262
2.1.	slepkavības	22	26
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	2	4
2.3.	pašnāvība	81	63
3.	Vardarbīgas nāves veidi		
3.1.	mehāniskie bojājumi	99	104
3.2.	mehāniskā asfiksija	106	85
3.3.	elektrotraumas	4	1
3.4.	saindēšanās	43	44
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	28	28
3.6.	kriminālais aborts	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	24	25
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0

8.	Papildus ekspertīzes	0	4
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	1
10.	Maksas pakalpojumi ⁸	0	0
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	23	14

**Zemgales reģionālās nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula
par dzīvo personu ekspertīzēm(2012.-2013.g.)**

		2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	1365	1321
1.	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1333	1290
1.1.	Smagi miesas bojājumi	91	88
1.2.	Vidēji miesas bojājumi	193	173
1.3.	Viegli miesas bojājumi	327	280
1.4.	Maznozīmīgi miesas bojājumi	584	604
1.5.	Miesas bojājumi nav konstatēti	139	131
1.6.	Nepabeigtās ekspertīzes	9	14
2.	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	31	31
2.1.	izvarošana	24	17
2.2.	netiklās darbības	6	8
2.3.	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	0
2.4.	krimināls aborts	0	0
2.5.	androloģiskās ekspertīzes	0	6
3.	Konsultatīvie atzinumi	0	0
4.	Maksas pakalpojumi⁹	0	1
5.	Citas	1	0

⁸ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

⁹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

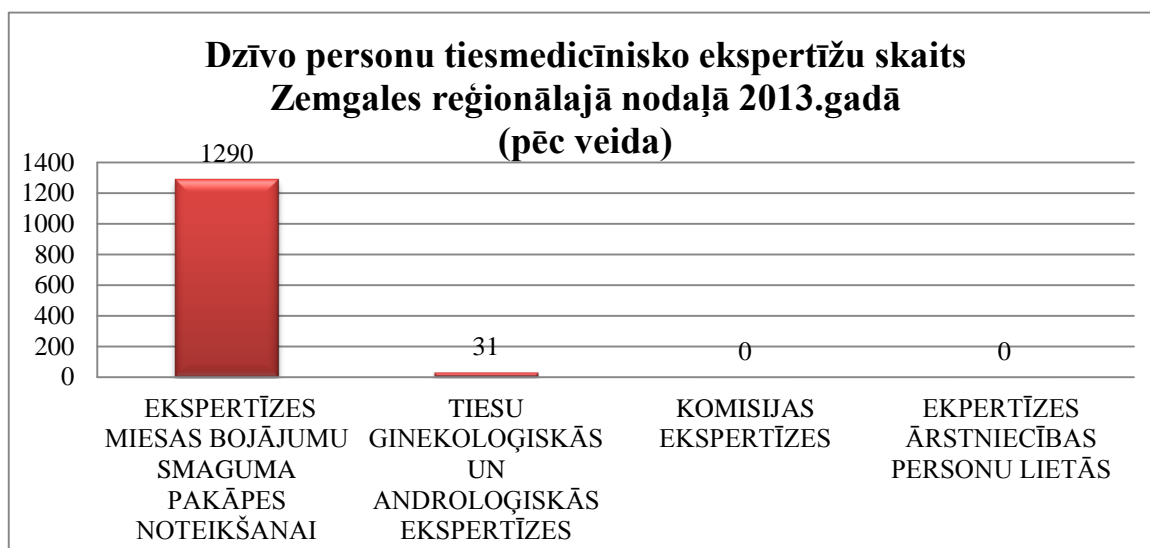
Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, var atzīmēt, ka gandrīz puse no veiktajām ekspertīzēm smaguma pakāpes noteikšanai sastāda maznozīmīgi miesas bojājumi, kas saistīts ar to, ka tika atjaunotas ekspertīzes administratīvo pārkāpumu lietās. Vidējo un smago miesas bojājumu skaits paliek iepriekšējā gada līmenī.

Apkopojot miesas bojājumu nodarīšanas veidus, redzams, ka 2/3-daļas sastāda truli priekšmeti, nedaudz palielinājušās transporta traumas, sevišķi palielinājušās moto traumas no divām 2012.gadā līdz divpadsmit 2013.gadā, kā arī biežāk cietuši bērni līdz 18 gadu vecumam - 27.

Pusē no visiem gadījumiem traumas iegūtas sadzīvē, diemžēl, lielu skaitu sastāda sievietu un bērnu skaits, kas cietuši ģimenē.

Augstā līmenī paliek traumu skaits, kas iegūtas ražošanā – 31, ko var izskaidrot ar darba drošības noteikumu neievērošanu un to pārkāpšanu, pašu cilvēku neuzmanību, pārslodzi, mazu darba stāžu un pieredzi darbā, kā arī alkohola lietošanu darba laikā.

Ginekoloģisko ekspertīžu skaits pagājušajā gadā palicis iepriekšējā gada līmenī un sastāda 31 gadījumu. Diemžēl palielinās netiklo darbību skaits attiecībā pret mazgadīgiem bērniem – 8, bet izvarošanas gadījumu skaits nozīmīgi samazinājies – par 7.

	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	2012.g.	2013.g.
1.	Izbraukumi uz notikuma vietām	42	43
2.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	19	24

3. KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas (turpmāk – KTMEN) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvajām personām, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

KTMEN veic šādas uzdevumus:

- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes un miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- personas vecuma noteikšanu;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnoziedzuma izdarīšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- veic pēcdiploma izglītību, saistītu ar tiesu medicīnisko ekspertīžu vai apsekošanas veikšanu dzīviem cilvēkiem;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm.

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas darba veida un apjoma apkopojuma tabula par dzīvo personu ekspertīzēm (2011.-2013.g.)

		2011.g.	2012.g.	2013.g.
	EKSPERTĪŽU KOPEJAIS SKAITS	4034	3854	3717
1.	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	3888	3713	3569
1.1.	Smagi miesas bojājumi	252	210	216
1.2.	Vidēji miesas bojājumi	562	613	537
1.3.	Viegli miesas bojājumi	722	633	568
1.4.	Maznozīmīgi miesas bojājumi	1509	1354	1298
1.5.	Miesas bojājumi nav konstatēti	486	526	693
1.6.	Nepabeigtās ekspertīzes	338	368	257
2.	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	49	40	60
2.1.	izvarošana	30	21	21
2.2.	netiklās darbības	10	10	20
2.3.	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	1	6	13
2.4.	krimināls aborts	0	0	0
2.5.	androloģiskās ekspertīzes	8	3	6
3.	Konsultatīvie atzinumi	0	4	2
4.	Maksas pakalpojumi¹⁰	0	0	36
5.	Citas	97	97	88

¹⁰ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādīs”.

Kā redzams no tabulas, kopējais ekspertīžu skaits 2013.gadā salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ir tajā pašā līmenī.

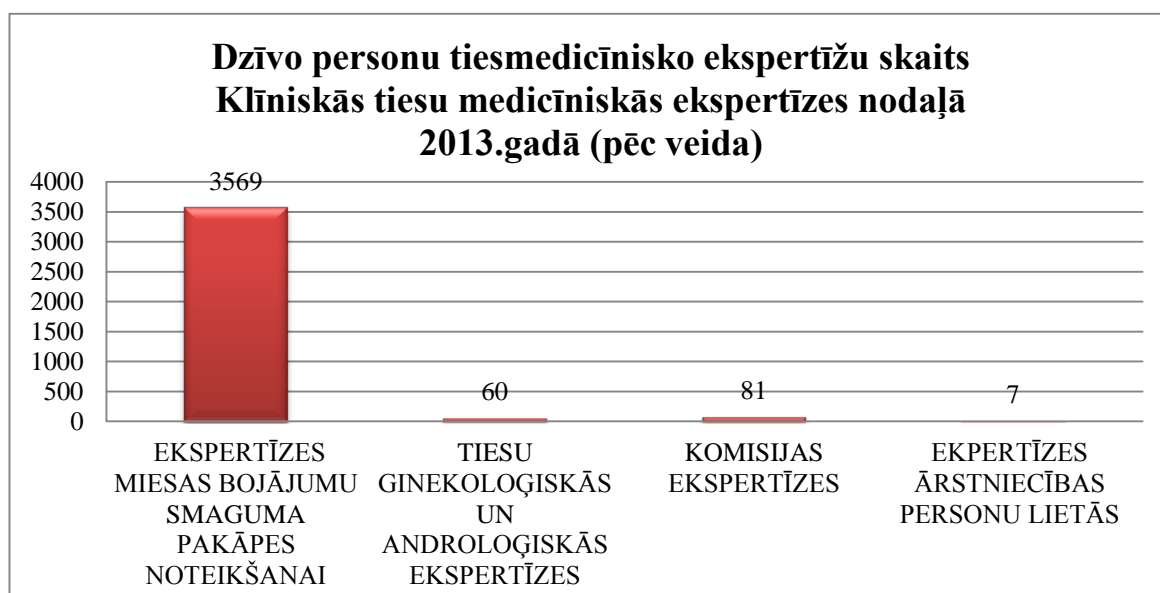
Jāatzīmē, ka no 2013.gada 4.jūnija līdz 2013.gada 7.augustam bez maksas netika veiktas dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes miesas bojājumu smaguma un rakstura noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās.

Smagie miesas bojājumi ir bijuši apmēram **6,05 %** gadījumos no kopējo ekspertīžu skaita. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, to skaits nedaudz palielinājies, kas, galvenokārt, saistīts ar gadījumiem, kuros konstatētas penetrējošas brūces ķermenī (pārsvārā – sadzīves apstākļos), kur bijuši vaļēji stobrkaulu lūzumi un galvaskausa kaulu un smadzeņu traumas (lielākā daļā – ceļu satiksmes negadījumu rezultātā).

Vidēja smaguma miesas bojājumi ir bijuši **15,05 %**. Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, to skaits nedaudz samazinājies. Tie arī, galvenokārt, saistīti ar skeleta kaulu slēgtiem lūzumiem (pārsvārā sadzīves traumatisma dēļ, gan arī ceļu satiksmes negadījumos).

Nepabeigtās (etapa) ekspertīzes saistītas ar medicīnas dokumentu trūkumu (kurus policijas darbinieki neiesniedz savlaicīgi, ka arī cietušo ilgstošo ārstēšanos).

2013. gadā tika veikti 36 maksas pakalpojumi.

	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	2011.g.	2012.g.	2013.g.
1.	Izbraukumi uz notikuma vietām	-	-	-
2.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	64	50	69

2013. gadā KTMEN saņemto tiesas pavēstu kopējais skaits – 76. Kā redzams, tik bieža izsaukšana uz tiesām, apgrūtina ekspertu darbu un izraisa ekspertīžu laika pagarinājumu. Bieži, kad tiesa nenotiek, ekspertus par to neinformē, un sakarā ar to uz vienu un to pašu tiesu eksperts tiek saukts 4 – 5 reizes. Eksperti bieži tiek saukti uz tiesām bez objektīva pamatojuma, tikai, lai apstiprinātu iepriekš doto slēdzienu, vai arī tad, kad miesas bojājumi novērtēti kā viegli. Apmeklējot tikai tiesas sēdes, KTMEN ekspertiem 2013. gadā tika aizņemtas 380 stundas. Eksperti pēc iespējas biežāk apmeklē tiesas sēdes ar videokonferences starpniecību.

4. TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu histoloģijas laboratorijas (turpmāk – THL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

THL veic šādus uzdevumus:

- izmeklē cilvēku liķu iekšējo orgānu un audu gabaliņus, biopsijas vai operāciju materiālu, nenoskaidrotas izcelsmes audu gabaliņus;
- izmeklē liķa dobumu šķidrums, asinis un orgānus (planktona noteikšanai) noslikšanas gadījumos;
- veic tiesu medicīnas ekspertu tiesu histoloģisko ekspertīžu un izpētes pēcdiploma izglītību;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar bioloģiskā materiāla (mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa).

**Tiesu histoloģijas laboratorijas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula (2011.-2013.g.)**

	2011.g.	2012.g.	2013.g.
1.Liķa audu un orgānu izpēte, kopējais skaits:	2138	2148	2301
1.1.THL	2047	2071	2218
1.2.Reģionu THL	71	0	0
1.3.Mikropreparātu skaits	10940	12338	12316
1.4.Objektu skaits	33370	37148	36945
2.Planktona noteikšana, kopējais skaits	91	77	83
2.1.Šķidrums no sp.kaula dobuma	68	63	66
2.2.Niere	9	12	10
2.3.Plaušas	0	1	0
2.4.Cits	3	1	7
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	3	1	0
4. Papildus ekspertīzes	9	8	9
5. Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6. Ekspertu konsultācijas liķu ekspertīžu un patomorfoloģijas jautājumos.	133 [72]	127 [68]	55
7. Komisijas ekspertīzes	3	2	4
Maksas pakalpojumi¹¹	4	3	1
Piederība	2. Krievijas, 2. Kazahstānas pilsoņu liķi	2. Krievijas, 1. ASV pilsoņu liķi	Krievijas pilsoņa liķis

¹¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

5. TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (turpmāk – TMĢSL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMĢSL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes:
 - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un seroloģisko izpēti;
 - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un ģenētisko izpēti;
 - neatpazītu personu līķu identifikāciju veicot ģenētisko izpēti.
- līķu un dzīvu personu bioloģiskā materiāla izmeklēšanu;
- paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanu;
- vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu līķu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu arhīvā DNS nacionālās datu bāzes uzturēšanai;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīnisko ģenētisko un bioloģisko – seroloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskām ģenētiskām un bioloģiskām – seroloģiskām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija. Sertifikāts beztermiņa.

Pamatojoties uz Eiropas Savienības Padomes 2009.gada 30.novembra Pamatlēmumu 2009/905/TI „Par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības” 2013.gadā tika veikta metodes „DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā” akreditācija – Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja piešķirtais reģistrācijas Nr.: LATAK-T-484-00-2013.

Salīdzinot ar 2012.gadu, 2013.gadā TMĢSL ir palielinājies darba apjoms, pieaudzis gan ekspertīžu skaits, gan izmeklēto objektu skaits, gan slodze uz vienu ekspertu.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula (2011.-2013.g.)

Izmeklējuma nosaukums	2011.gads	2012.gads	2013.gads	Piezīmes (salīdzinot 2013.g. pret 2012.g.)
1.Bioloģiskā seroloģiskā izmeklēšana:				
1.1.ekspertīzes	198	241	297	+56
1.2.akti	54	29	34	+5
1.3.atbildes	1072	1205	1181 ¹²	
Kopā 1.1.-1.3	1324	1475	1512	+37
1.4. Izmeklētie priekšmeti	1785	2068	1976	
1.5. Izmeklētie objekti:				
1.5.1.asinis	5695	5846	6699	
1.5.2. izdalījumi	1080	1537	1252	
1.5.3.mati	524	802	472	
1.5.4.citoloģija	180	375	249	
Kopā 1.5.	7479	8560	8672	+112
2.DNS izmeklēšana:				
2.1.Pēc pieprasītāja:				
2.1.1.civillietās un procesos	63	43	41	
2.1.2.krimināllietās un procesos	82	165	162	
Administratīvās lietās un procesos	-	-		
2.1.3.privātpersonu pieprasījums	18	21	20	
Kopā:2.1	163	229	223	-6
2.2.Pēc veida:				
2.2.1.Paternitāte	82	67	65	
2.2.2.Līķu identifikācija	5	25	5	
2.2.3.Traipu identifikācija	76	137	153	
Kopā:2.2	163	229	223	-6
2.3.Izmeklēto paraugu un traipu skaits:				
2.3.a.asinis	439	556	515	
2.3.b.izdalījumi	55	120	138	
2.3.c.mati	-	1	4	
2.3.d.pārejie	8	13	9	
Kopā 2.3.	502	690	666	-24
3.Arhivētais Līķu bioloģiskais materiāls:				
3.1.Līķu skaits, no kuriem saņemts materiāls	1800	1904	2026	+122
3.2.Arhivēto paraugu skaits	1861	1944	2090	+146
4.Piedalīšanās tiesas sēdēs	6	7	3	
5.Papildus ekspertīzes	-	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	
6.Atkārtotas ekspertīzes		1 (pēc VP Kriminālistikas pārvaldes)	-	
7.Komisijas ekspertīzes	-	-	1	

¹² Iekļautas arī atbildes uz privātpersonu iesniegumiem par maksas pakalpojumu veikšanu.

			(paternitāte civillietā)	
8.Kompleksās ekspertīzes	-	-	-	
9.Maksas pakalpojumi kopā¹³	81	64	66 (61 DNS+5 bioloģija)	

2013.gadā TMĢSL palielinājies darba apjoms (kopējais ekspertīžu skaits palielinājies par 50), līdz ar to arī palielinājies darba apjoma katram ekspertam. Veiktā darba apjoms ir palielinājies katram ekspertam, ņemot vērā arī to, ka vecākais tiesu medicīnas eksperts J.Racina kopš 2012.gada nogales strādā tikai 0,5 slodzes.

2013.gadā TMĢSL uzsākts sniegt papildus jauna veida maksas pakalpojumus privātpersonām, kas saistīti ar bioloģiskas izcelsmes substanču noteikšanu un sugas piederības noteikšanu tajās.

¹³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

6. TIESU MEDICĪNISKĀS KRIMINĀLISTIKAS LABORATORIJA

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (turpmāk – TMKL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMKL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti:
 - bojājumu, kas nodarīti ar trulu un asu priekšmetu, šaujamo ieroci, elektrisko strāvu u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba;
 - pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba;
 - kaulu atlieku izmeklēšanu: sugas piederības, personas rases, dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai, personas identifikāciju pēc zobu statusa;
 - asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, traumējošiem priekšmetiem, ieročiem un citiem tiesu medicīnas ekspertīžu objektiem, kā arī notikuma vietā;
 - pūšanas procesā izmainītu liķu ķermeņa daļu sākotnējā izskata atjaunošanu;
 - metālisko inžū klātbūtnes un daudzuma noteikšanu;
 - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālas zināšanas tiesu medicīniskajā kriminālistikā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzēm un izpēti).

**Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula (2011.-2013.g.)**

Nr. p. k.	Izmeklējuma veids	2011. gads		2012. gads		2013. gads	
		Ekspertīžu un izmeklējumu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izmeklējumu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izmeklējumu skaits	Objektu skaits
1.	Personas identifikācijas ekspertīzes un izmeklējumi	42	1322	137	1173	39	133
2.	Traumējošā priekšmeta identifikācija	31	856	58	1536	56	227
3.	Spektrālā izmeklēšana	190	414	171	356	180	318
4.	Bojājuma rašanās mehānisma noteikšana	223	2944	203	2137	208	478
5.	Asins pēdu izcelsmes mehānisma noteikšana	30	1437	39	1638	53	175
Kopā		516	6973	608	6840	536	1331
		2011. gads		2012. gads		2013. gads	
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	3		1		2	
7.	Papildus ekspertīzes	0		0		0	
8.	Atkārtotas ekspertīzes	0		0		0	
9.	Komisijas ekspertīzes	1		0		1	
10.	Maksas pakalpojumi ¹⁴	0		0		0	

¹⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

7. TIESU TOKSIKOĻĪJAS LABORATORIJA

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (turpmāk – TTL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (dzīvu un mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TTL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic sekojošu veidu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes līķu bioloģiskajā materiālā, dzīvu personu bioloģiskajā materiālā, lietiskajos pierādījumos:
 - alkohola, tā homologu un „surogātu” (aizvietotāju) klātbūtnes noteikšana;
 - gaistošo toksisko vielu (t.sk. neiroparalītiskā, asaru, piparu gāze u.c.) noteikšana;
 - kodīgo un destruktīvo vielu noteikšana;
 - narkotisko un psihotropo vielu noteikšana;
 - smago metālu un metaloīdu noteikšana;
 - ārstniecības praksē pielietojamo medikamentu noteikšana;
 - toksisko augu un sēņu toksīnu noteikšana;
 - sadzīvē lietoto ķīmijas preparātu noteikšana;
 - nezināmas vielas (tabletes, pulvera, šķīduma u.c.) ķīmiskā sastāva precizēšana;
 - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālās zināšanas tiesu ķīmijā un toksikoloģijā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti).

TTL ir resertificēta (LR Veselības Ministrijas Veselības statistikas un medicīnisko tehnoloģiju valsts aģentūras sertifikāts Nr.L-197-A).

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojuma tabula (2011.-2013.g.)

	2011.g.	2012.g.	2013.g.
1.Izmeklējuma veids			
1.1.ekspertīzes pēc lēmumiem	11	13	6
1.2.pēc TME nosūtījumiem	2378	2488	2405
1.3.atbildes TSK klīnikai	835	735	834
Kopā 1.1.-1.3.	3224	3236	3245
2.Izmeklējuma nosaukums			
2.1.Etanola un tā aizvietotāju noteikšana	3179	3432	2860
2.2.Narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšana	923	786	1109
2.3.Karboksihemoglobīns	168	139	134
3.Izmeklēto objektu skaits:			
3.1.asinis, urīns, iekšējie orgāni, mati	3282	3610	3528
4.Piedalīšanās tiesas sēdēs	-	-	-
5.Papildus ekspertīzes	-	-	-
6.Atkārtotas ekspertīzes	-	-	-
7.Komisijas ekspertīzes	-	-	1
8.Maksas pakalpojumi¹⁵	835	735	848

¹⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Salīdzinot ar 2012.gadu, atskaites periodā izmeklējumi pēc TME nosūtījumiem ir nenozīmīgi samazinājušās (79 ekspertīzes), bet palielinājies izmeklējumu skaits narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu un citu vielu noteikšanai (no 786 līdz 1109). Šis palielinājums piesaista lielākus materiālos resursus - palielinās veikto izmeklēšanu kopējās izmaksas, kā arī cilvēkresursus – nepieciešams ilgāks laiks šo izmeklējumu veikšanai.

Ekspresanalīžu skaits, salīdzinot ar 2012.gadu, palielinājies par 99 izmeklējumiem, bet skatoties vairāku gadu griezumā, šis izmeklējumu skaits ir aptuveni līdzīgs un nākotnē prognozējams.

LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (turpmāk – LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu izņemšanu, konservāciju, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantantu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē transplantācijā dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu. LABN ir zinātniski – praktiskā bāze transplantācijas jomā.

LABN pamatuzdevums ir nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai;
- kaulu un saistaudu fragmentiem traumatoloģiskai, ortopēdiskai un plastiskās ķirurģijas praksei;
- sirds vārstuļiem sirds-asinsvadu ķirurģijai;
- ādas fragmentiem apdegumu virsmu noseģšanai.

2013.gadā ir noslēgti sadarbības līgumi ar ārstniecības iestādēm, kurām Centrs nodod iegūtos audus (kaulaudus un radzenes): Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu un slimnīcu „Bīķernieki”, kā arī ir noslēgts trīspusējās sadarbības līgums ar Valsts asinsdonoru centrs par asins paraugu testēšanu.

2013.gada 22.oktobrī ir stājušies spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”, kuri ir attiecināmi arī uz LABN darbību.

Atskaites periodā būtiskas izmaiņas nav notikušas, donoru skaits palicis iepriekšējā līmenī, nedaudz samazinājies iegūto kaulaudu skaits, taču to nepieciešamais daudzums ir atkarīgs no VTOS pieprasījuma, kur no iegūtiem kaulaudiem gatavo sterilus audu transplantātus, ko tālāk izmanto pacientu ārstēšanai dažādās ārstniecības iestādēs.

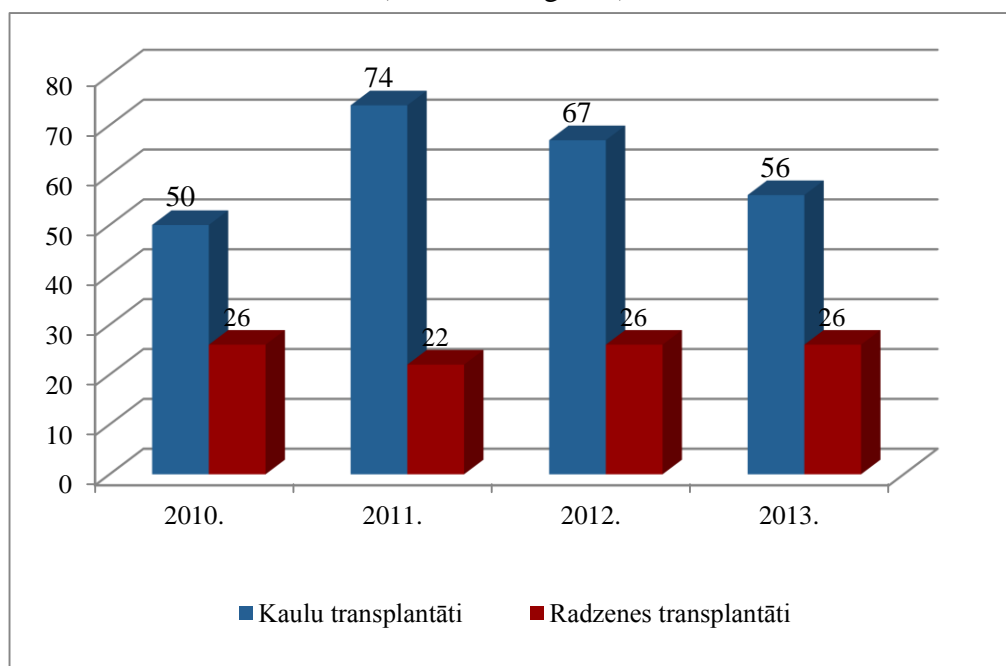
**Latvijas audu bankas nodaļas
darba veida un apjoma apkopojuma tabula (2011.-2013.g.)**

Biotransplantātu veids	2011.gads	2012.gads	2013.gads
Radzenes	22	26	26
Kaulaudi	74	67	56
Kopā	96	93	82
Donoru skaits	12	13	14

Atskaites periodā būtiskas izmaiņas nav notikušas, donoru skaits palicis iepriekšējā līmenī, nedaudz samazinājies iegūto kaulaudu skaits, taču to nepieciešamais daudzums ir atkarīgs no Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas pieprasījuma, kur no iegūtiem kaulaudiem gatavo sterilus audu transplantātus, ko tālāk izmanto pacientu ārstēšanai dažādās ārstniecības iestādēs. Radzeņu transplantātu trūkst, LABN ar radzeņu transplantātiem spēj nodrošināt tikai akūtos gadījumus, kad vajadzīga steidzama acu operācija, lai pacients nezaudētu redzi.

Kopējais kaulu transplantātu skaits 2013.gadā bija 56, radzenes transplantātu skaits - 26. Nelielo donoru skaitu var izskaidrot ar kopējo izmeklēto līķu skaita samazināšanos, kā arī ar medicīniska un sociāla rakstura kontrindikācijām, veicot donoru atlasī (vīrusu infekcijas, tuberkuloze, sociālā anamnēze).

**Kaulu un radzenes transplantātu salīdzinošs skaits
(2010.-2013.gados)**

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI**CENTRA KOPĒJAIS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS**

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra pamatdarbība finansiāli tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvaros.

2013.gada finansu resursu kopējais apgrozījums - Ls 1 743 831 skaitā:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem - Ls 1 530 692 (88.0 %);
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi - Ls 52 559 (3.0 %).
- transferti – 160 580 (9.00%)

Ar budžeta grozījumiem, pēc Latvijas Republikas Finanšu ministrijas Rīkojuma Nr.270 no 03.07.2013. budžeta programmas 39.00.00 „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogrammā 39.06.00 „Tiesu medicīniskā ekspertīze” Centram tika novirzīti papildus līdzekļi **160 580 LVL** apmērā no Veselības ministrijas 2012. gada ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu atlikuma izdevumu segšanai. Līdzekļus piešķīra, lai nodrošinātu tiesu ekspertu veselības apdrošināšanu un apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, remontdarbu veikšanu, datortehnikas, biroja tehnikas un ekspertīžu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un iekārtu iegādi, kā arī iestādes uzturēšanas izdevumu segšanu.

Centra kontā no 2013.augusta līdz decembrim pārskaitīti transferta finanšu līdzekļi no VM padotības iestādēm 160 580 LVL apmērā, kas izlietoti saskaņā ar pieprasījumu.

Tika atgūts centra 2012. gadā deponētā konta atlikums 144 315,07 LVL apmērā un pilnībā pabeigti 2012.gadā uzsāktie darbi Latgales reģionālajā nodaļā, kur pamatojoties uz atklātā publiskā iepirkuma konkursa rezultātiem 2012. gada 04. decembrī starp Centru un konkursa uzvarētāju SIA Belmast Būve parakstīts valsts pasūtījuma līgums Nr. 03-31.4/13 par „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Daugavpils apvienotās tiesu medicīnas ekspertīzes nodaļas telpu apvienota projektēšana un renovācija” par objekta Siguldas ielā 24, Daugavpilī renovāciju.

Atbilstoši 2013.gada Ministru kabineta rīkojumam Nr.189 ”Par finansējuma piešķiršanu centrālajām valsts iestādēm grāmatvedības un personālvadības informācijas sistēmu pielāgošanas izdevumu segšanai saistībā ar *euro* ieviešanu”, centram tika piešķirti līdzekļi **3 840 LVL** apmērā, kuri tika izlietoti uzņēmuma vadības informatīvās sistēmas Horizon iegādei un uzstādīšanai, kā arī personāla sākotnējai apmācībai darbam ar programmu.

2013.gadā tiesu medicīnas rezidentūrā apmācības uzsāka 4 rezidenti, kas dos iespēju pakāpeniski aizpildīt esošās tiesu medicīnas ekspertu vakances. Budžeta programmā „Rezidentu apmācība” 2013.gadā saņemti un izlietoti 19 172 LVL.

Centram 2013. gadā tika piešķirti līdzekļi 30 830 LVL neparedzētiem gadījumiem, tajā skaitā:

Ar MK 2013.gada Rīkojumu Nr.305 piešķirti 1 650 LVL, kas izlietoti plūdu bojāto Ekspertīzes un izpētes departamenta Zemgales reģionālās nodaļas mēbeļu, inventāra un datortehnikas atjaunošanai Pļaviņu pilsētā.

Pamatojoties uz LR MK 2013.gada 13.decembra Rīkojumu Nr.628 ”Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”2.2 apakšpunktu un Finanšu ministrijas 2013.gada 17.decembra Rīkojumu Nr.580 ”Par līdzekļu piešķiršanu”centra darbiniekiem, kuri piedalījās 2013.gada 21.novembra traģēdijas seku novēršanā Priedaines ielā 20, Rīgā, tika izmaksātas vienreizējas prēmijas 29 180 LVL apmērā.

**Informācija par maksas pakalpojumiem, to izcenojumiem
un citiem pašu ieņēmumiem (latos)**

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi 2013.g.	Izmaiņas (+,-) salīdzinājuma ar 2012.g.
1.	Telpu noma „Liepājas kapsētu pārvaldei”	Līgumcena	300	-1 350
2.	Līgums ar Rīgas Stradiņa universitāti un LVU par studējošo klīnisko apmācību	Ls 1. 85+ PVN par vienu studējošā klīnisko dienu	3 156	+467
3.	Toksikoloģijas laboratorijas sniegtie maksas pakalpojumi Toksikoloģijas centram akūtas saindēšanās gadījumos	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009.	26 110	+4 197
4.	Paternitātes noteikšanas ekspertīzes ar DNS izmeklēšanas metodi	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009.	16 448	+799
5	Konsultatīvi skaidrojošie ekspertu atzinumi apdrošināšanas sabiedrībām, tiesu medicīniskās komisijas ekspertīzes civillietās u.c.	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009	3 178	-1 965
	Pārējie ieņēmumi	Apdrošināšanas atlīdzība, bezpiederīgo iezārkošana, u.c.	3 367	+3 367
KOPĀ:			52 559	+7 480

Pašu ieņēmumi 2013.gadā iekasēti par 4 791 LVL mazāk kā plānots, jo samazinājies pieprasījums pēc sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

**Informācija par valsts budžeta līdzekļu un maksas pakalpojumu
ieņēmumu izlietojumu (latos)**

Nr. p.k.		Iepriekšējā 2012. gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2013.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	1 580 898	1 748 622	1 743 831
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	1 533 854	1 530 692	1 530 692
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 526 852	1 530 692	1 530 692
1.1.2.	papildus dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	7 002		
1.1.3	Transferti		160 580	160 580
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	47 044	57 350	52 559
2.	Izdevumi (kopā):	1 616 992	1 892 938	1 888 146
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 577 203	1 671 435	1 666 644
3.1.	Atlīdzība:	1 440 684	1 449 186	1 449 186
3.1.1.	atalgojums	1 155 728	1 155 728	1 155 728

3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	284 956	293 458	293 458
3.2	Preces un pakalpojumi:	136 519	222 249	217 458
3.2.1.	komandējumi	5 618	6 515	6 515
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	130 901	158 248	154 378
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	39 789	221 503	221 502
4.2.1.	kapitālās iegādes	5 200	72 225	72 225
4.2.2.	intelektuālie īpašumi		5 095	5 095
4.2.3.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	34 589	144 182	144 182
5.	Nodarbinātība:			
5.1.	nodarbināto skaits (amatu vienības)	176	176	176
5.2.	vidējā darba alga	547.22	547.22	547.22

Centra strādājošo vidējais atalgojuma apmērs 2013.gadā

Ārsti	968.30 LVL
Ārstniecības un aprūpes personāls	530.13 LVL
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personāls	438.32 LVL
Administrācija	582.51 LVL

LIELĀKIE PREČU UN PAKALPOJUMU IZDEVUMI

Reaģentu, ķīmikāliju un laboratorijas materiālu iegādes izdevumi Centra laboratoriju darbības nodrošināšanai 2013.gadā sastāda 24 148 LVL.

Otrais lielākais izmaksu postenis ir nomas maksa (nomas maksas tiek noteiktas kopā ar attiecīgā rajona komunālo maksājumu izcenojumiem), jo, lai nodrošinātu reģionu medicīnas ekspertīzes nodaļu darbu, Centram jānomā telpas no rajonu slimnīcām, slēdzot nomas līgumus. 2013.gadā šīm vajadzībām tika izlietoti 18 039 LVL.

Zemes nomas maksa 5 126 LVL, jo Centra ēka atrodas uz privātīpašuma zemes.

Izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem iztērēti 43 949 LVL, tajā skaitā par apkuri un elektroenerģiju 38 164 LVL, Centra remontdarbiem un iestādes uzturēšanas pakalpojumiem 69 246 LVL, biroja precēm un inventāram 18 661 LVL, degvielai 3 262 LVL, saimniecības materiāliem 5 363 LVL, pasta un sakaru pakalpojumiem 7 820 LVL.

Lai nodrošinātu maksimālu laboratoriju darba kvalitāti, tika veikti iekārtu remonts un medicīnisko iekārtu drošības pārbaudes. Notika TMĢS laboratorijas akreditācija, medicīnisko iekārtu drošības pārbaudes un iekārtu kalibrēšana, iegādāti testi, reaģenti, references materiāli un standartvielas.

Iepriekšminētie izdevumu posteņu izdevumi sakarā ar cenu pieaugumu ar katru gadu palielinās.

Centra attīstībai un sniegto pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai no kapitāliem izdevumiem un papildus transferta līdzekļiem 2013.gadā izlietoti 221 503 LVL, tai skaitā:

- iegādāta resursu vadības informatīvā sistēma „Horizon” par 3 600 latiem un servera licence par 1 495 LVL. Pamatdarbības nodrošināšanai tika atjaunotas un iegādātas tehnoloģiskās iekārtas; mikrotomi, ampflifikators, termoprocēss, saldētavas un

ledusskapji, rotori, svāri, termostati un liķu rati par 32 580 LVL. Tika atjaunots autotransports -saimnieciskām vajadzībām iegādāta automašīna Škoda Octavia par 13 348 LVL. Papildus piešķirtie līdzekļi deva iespēju ievērojami atjaunot un uzlabot datoraprīkojumu un biroja tehniku. Tika iegādāts datoraprīkojums, biroja tehnika un kopētāji kopsummā par 26 297 LVL.

2. pilnībā apgūti Daugavpils ēkas renovācijai paredzētie līdzekļi 144 315,07 LVL apmērā.

Centra darbības nodrošināšanai paredzētā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

PERSONĀLS

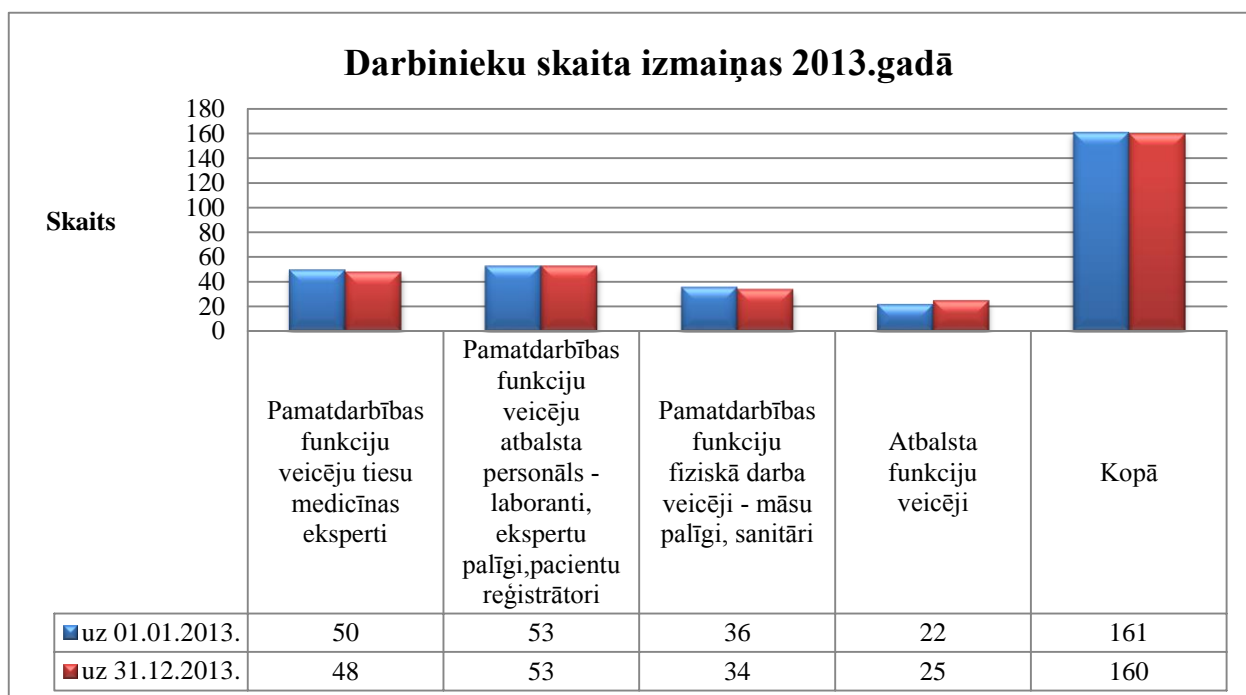
Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai strādā augsti kvalificēts personāls:

- pamatdarbības funkciju veicēji vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls-laboranti, ekspertu palīgi, pacientu reģistratori, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 12 ir valsts civildienesta ierēdņi.
- atbalsta funkcijas nodrošina Administratīvā nodrošinājuma nodaļas, Finanšu un grāmatvedības nodaļas un Personālvadības un juridiskās nodaļas darbinieki un Centra kvalitātes vadības speciālists, no kuriem 6 ir valsts civildienesta ierēdņi.

2013.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 24 darbiniekiem.

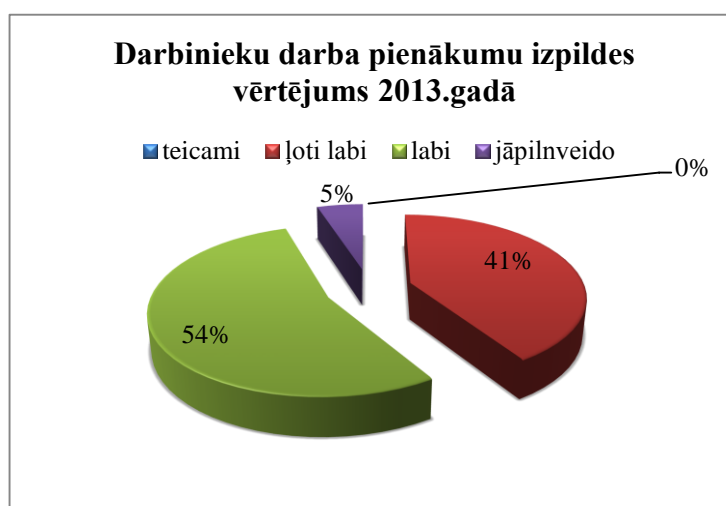
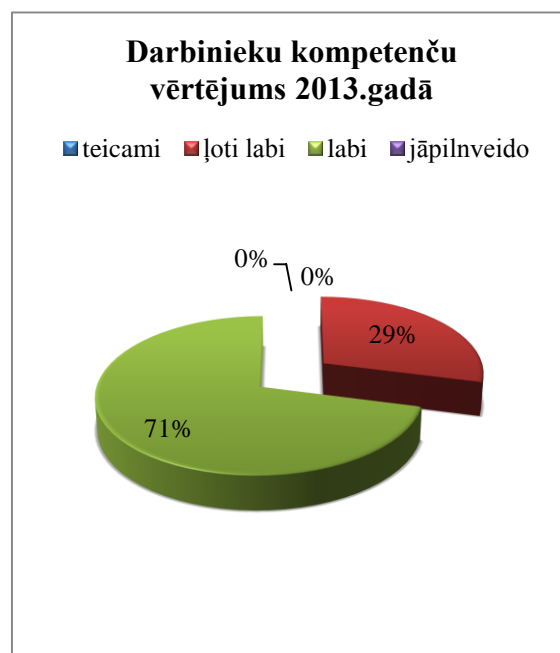
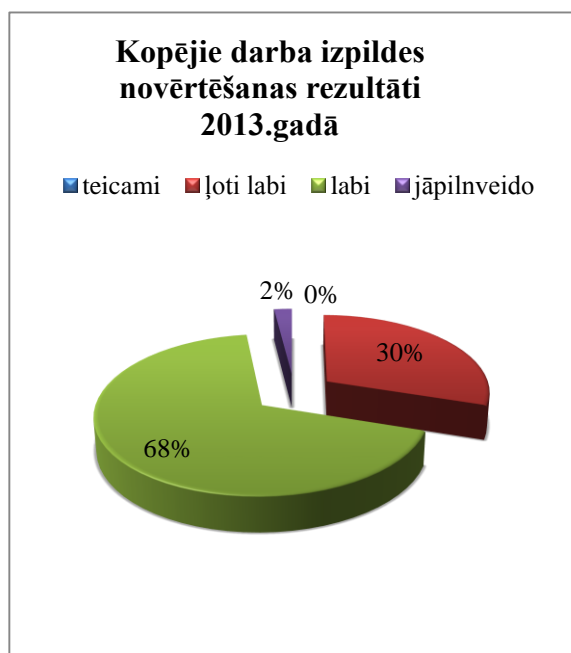
2013.gadā tika pabeigts 2012.gadā iesāktais restrukturizācijas process, ierēdņu amatos konkursa kārtībā ieceltas 5 amatpersonas (1 - atbalsta funkciju veicēji, 4 - pamatdarbības struktūrvienību vadītāji un vietnieki) un 3 amatpersonas no iekšējiem resursiem pārceļšanas kārtībā ieceltas ierēdņu amatos.

Personāla mainības koeficients 2013.gadā ir 14,95% (aprēķināts pēc atbrīvoto darbinieku skaita pret vidējo darbinieku skaitu noteiktā laika posmā), kas ir normāls rādītājs (norma 7-15%).

DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA 2013.GADĀ

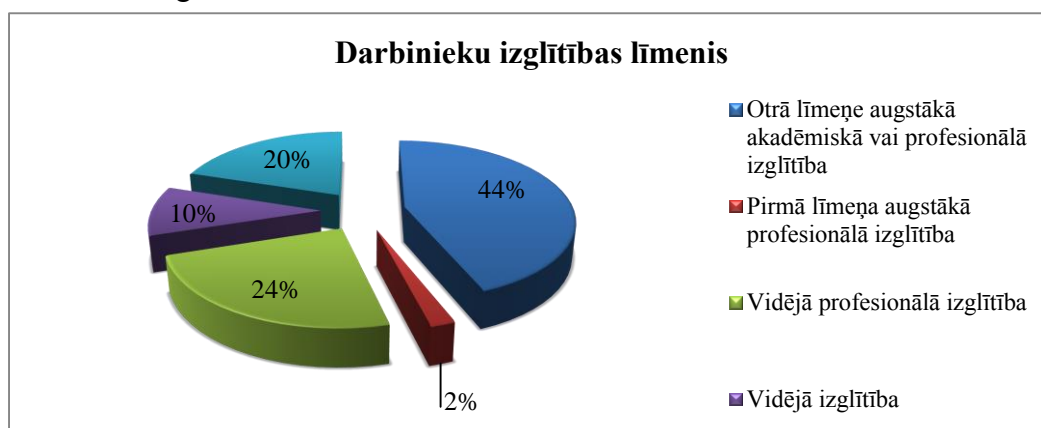
2013.gadā struktūrvienību vadītāji tika apmācīti novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmas (NEVIS) lietošanā. Tika organizēta mērķu definēšana 2013.gadam, vērtēta mērķu izpilde, darbinieku kompetences, amata pienākumu izpilde un noteiktas nepieciešamās apmācības 2014.gadam.

DARBINIEKU IZGLĪTĪBA

Personāla sadalījums pēc izglītības ir sekojošs:

- otrā līmeņa augstākā akadēmiskā vai profesionālā izglītība ir 70 darbiniekiem,
- pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība ir 3 darbiniekiem,
- vidējā profesionālā izglītība ir 38 darbiniekiem,
- vidējā vispārējā izglītība ir 17 darbiniekiem,
- arodizglītība ir 32 darbiniekiem.

2013.gadā rezidentūru tiesu medicīnā apgūst 5 rezidenti, no kuriem 1 rezidents turpina apmācību (trešais rezidentūras gads), bet 4 rezidenti ir uzsākuši mācības.

DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA

Centra personāla politika ir vērsta uz darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, kas ir viens motivējošiem pasākumiem. 2013.gadā Valsts kancelejas un Veselības ministrijas organizētajā angļu valodas apmācībā sekmīgi piedalījušies 13 Centra darbinieki, no tiem 7 vadītāji.

Darbinieku dalību 2013.gadā kvalifikācijas uzturēšanas pasākumos –ursos, semināros, kongresos, konferencēs, pieredzes apmaiņas pasākumos Latvijā un ārvalstīs ir apkopota tabulā:

Darbinieku kvalifikācijas celšana 2013.gadā

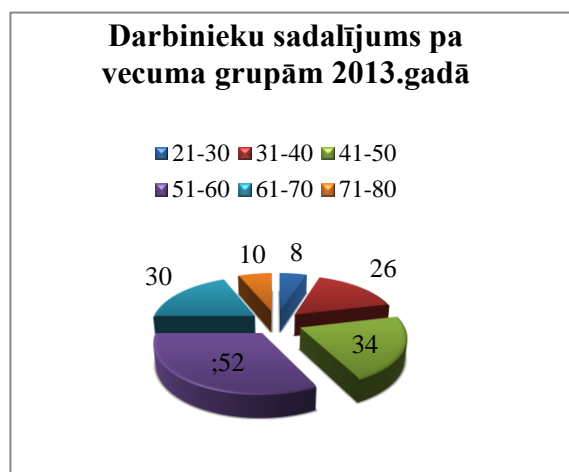
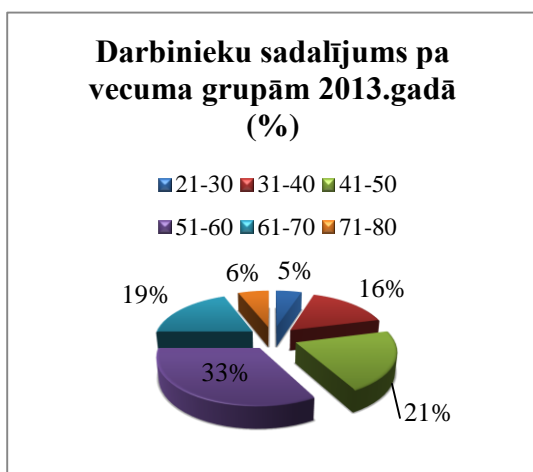
Kvalifikācijas celšanas pasākums	Darbinieku skaits
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi Latvijā	58
Darbinieku dalība seminārā „Korupcijas novēršana”	86
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi ārvalstīs	25

Darbinieku kvalifikācijas uzturēšanas pasākumu efektivitāte tiek izvērtēta izlases veidā, vidējais apmācību efektivitātes vērtējums no 24 punktiem ir 21,7 punkti, AS „Exigen Services” veiktās apmācības Lotus Notes lietošanā vidējais vērtējums ir 21,8 punkti no 24 punktiem.

Semināra „Korupcijas novēršana” tēmas saprotamība (skalā no 0-4) vērtēta sekojoši:

- 4 punkti- 54% no aptaujātajiem;
- 3 punkti- 38% no aptaujātajiem;
- 2 punkti- 8% no aptaujātajiem.

2013.gadā mācības tika plānotas sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu, taču sakarā ar to, ka VM neiedalīja līdzekļus ieplānotajiem pasākumiem, tika apmaksāti tikai paši nepieciešamākie pasākumi (atalgojums, izmaiņas likumdošanā, daļēji segtas komandējumu izmaksas); daļa darbinieku ieguldīja personīgos līdzekļus savas kvalifikācijas uzturēšana, tika apmeklēti un organizēti nepieciešamākie bezmaksas semināri (darba aizsardzība, koučings, korupcijas novēršana, pakalpojumu sniegšana pašvaldībās un valsts pārvaldē, darbs ar NEVIS, darbs ar Lotus Notes un elektronisko dokumentu sistēmu ELDIS).

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Klientiem (tiesībsargājošām, ārstniecības iestādēm u.c.) tiek sniegtas konsultācijas, t.sk., sniegta palīdzība lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu lekciju un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošās iestādēs (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā.

Sadarbība ar klientiem (procesa virzītājiem, tiesu darbiniekiem, privātpersonām, u.c.) Centra struktūrvienībām ir laba.

2013.gadā tika sagatavots buklets par Centru, tā struktūrvienībām un to veiktajiem pakalpojumiem, bukleta PowerPoint versija tika publicēta Centra mājaslapā.

2013.gadā veikts darbs pie mājas lapas informatīvo sadaļu sakārtošanas un aktualizēšanas.

Centra darbinieki, t.sk., vadība un struktūrvienību vadītāji piedalījušies profesionālo apmācību programmu realizācijā valsts policijas darbiniekiem, Latvijas Universitātes Juridiskās un Ķīmijas fakultātes fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem, Rīgas Stradiņu universitātes un Latvijas universitātes studentiem, rezidentiem.

Portālā www.latvija.lv esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem tika aktualizēta.

PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI

2013.gadā tika veikts klientu apmierinātības pētījums ar mērķi iegūt atgriezenisko saiti, gan pozitīvu, gan negatīvu un izmantot to, lai uzlabotu pārvaldības sistēmu, testēšanas darbības un klientu apkalpošanu. Klientu apmierinātības aptauja tika veikta laika posmā no 14.05.2013. līdz 14.06.2013. un tika sagatavots „2013.gada klientu aptaujas rezultātu apkopojums”.

Par 2013.gada iestādes darba kvalitāti var spriest pēc sūdzību skaita – 3 (2012.gadā – 8 sūdzības), kas, salīdzinot ar Centra darbinieku skaitu un darba apjomu, ir ļoti mazs.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI

Kvalitātes pārvaldības sistēmas izstrāde un ieviešana: 2013.gadā Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrā (turpmāk – Centrs) atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām tika izstrādāta kvalitātes pārvaldības sistēma: apstiprināta kvalitātes rokasgrāmata, izstrādāta un apstiprināta lielākā daļa no iekšējiem normatīvajiem aktiem un veidlapām.

Veikti kvalitātes auditi Centra struktūrvienībās: izstrādāta un apstiprināta „Iekšējo kvalitātes auditu programma 2013.gadam” ar Centra 2013.gada 6.jūnija rīkojumu Nr.01-03.1/56. Atbilstoši programmai tika veikti visi plānotie auditi un sagatavots „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrā veikto auditu kopsavilkums” (21.10.2013.).

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām (t.sk., iekšējo un ārējo auditu laikā) tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības.

Tiešo funkciju izpildes kvalitātes kontrole: Centra EID struktūrvienībās periodiski (ne retāk kā 1 x ceturksnī) tiek veikta atbilstošu rezultātu atbilstības kontrole pamatojoties uz Centra 2013.gada 20.maija rīkojumu Nr.01-03.1/44 „Par eksperta atzinuma saturu un ekspertu darba kvalitātes kontroli” kā arī periodiski tiek veiktas reģionālo nodaļu pārbaudes.

Organizētas iekšējās un ārējās Centra darbinieku apmācības: atbilstoši Centra 2013.gada apmācību plānam tik veiktas Centra darbinieku apmācības. Darbinieku apmācība notikusi finanšu līdzekļu iespēju robežās, izmantotas visas iespējas piedalīties Valsts administrācijas skolas rīkotajās bezmaksas apmācībās, kā arī nodrošināta daļēja darbinieku bezmaksas apmācība darbam Lotus Notes vidē un angļu valodas apguve, kuru organizēja Veselības ministrija. Tika organizētas arī iekšējās apmācības, kā arī darbinieki apmeklēja seminārus un konferences par saviem līdzekļiem.

Dalība kontroldarbos un pieredzes apmaiņa: iespēju robežās tika nodrošināta dalība starptautiskajos kontroldarbos/prasmes pārbaudēs, kā arī tika organizēts pieredzes apmaiņas un prasmes pārbaūžu brauciens uz Lietuvas tiesu ekspertīžu centru Viļņā.

Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmas (turpmāk – NEVIS) ieviešana Centra pārvaldības sistēmā: pārskates periodā tika izvirzīti Centra un struktūrvienību mērķi un Centra personāls tika novērtēts NEVIS.

Centra EID TMĢSL metodes „Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana” akreditācija: pamatojoties uz Eiropas Savienības Padomes 2009.gada 30.novembra Pamatlēmumu 2009/905/TI „Par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības”, 2013.gada 21.novembrī sekmīgi veikta Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditāciju „DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā” jomā.

Centrā pielietoto metožu aktualizācija un reģistrācija Tiesu ekspertu padomē: tika pārskatītas un aktualizētas visas Centrā ekspertīžu un izpētes veikšanai pielietotās metodes (kopā 37).

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: sagatavots buklets par Centru, tā struktūrvienībām un to veiktajiem pakalpojumiem, bukleta PowerPoint versija tika publicēta Centra mājaslapā; portālā www.latvija.lv esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem tika aktualizēta.

Sadarbība ar klientiem pakalpojumu uzlabošanas nolūkā: tika veikts klientu apmierinātības pētījums (klientu apmierinātības aptauja tika veikta laika posmā no 14.05.2013. līdz 14.06.2013. un tika sagatavots „2013.gada klientu aptaujas rezultātu apkopojums” (20.06.2013.)); tika izskatītas un izvērtētas Centra lietvedībā reģistrētās sūdzības (t.sk., pamatojums, cēloņi un korektīvo darbību iespējamie veidi).

Sadarbība ar tiesībsargājošām, ārstniecības u.c. iestādēm (informatīvā nolūkā): klientiem tiek sniegtas konsultācijas, t.sk., sniegta palīdzība jautājumu sagatavošanā lēmumos, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu lekciju un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošās iestādēs (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā.

Centra mājaslapas uzturēšana: atbilstoši normatīvajiem aktiem veikts darbs pie mājas lapas informatīvo sadaļu sakārtošanas, aktualizēšanas un sakārtošanas.

Iekšējo normatīvo aktu un amata aprakstu izstrāde un aktualizēšana: tika aktualizēti vai izstrādāti iekšējie normatīvie akti (kopā 51), t.sk., nolikumi, Centra un visu struktūrvienību reglamenti. Kārtībām un noteikumiem izstrādes procesā vienā jaunā normatīvā aktā tika apvienoti vairāku novecojošo normatīvo aktu tiesību normas.

Centra dokumentu lietu sakārtošana: 2013.gadā tika izstrādāta un ieviesta pilnīgi jauna lietu nomenklatūra. Tika apzināti dokumentu veidi EID nodaļās un laboratorijās, sakārtotas, arhivētas un iešūtas lietas, uzrakstīti apraksti un vēsturiskā izziņa par periodu no 2008.-2011.g. Sastādītie lietu apraksti un vēsturiskās izziņas tika apstiprinātas Latvijas nacionālajā arhīvā (turpmāk – LNA), apstiprināti 5 lietu norakstīšanas akti LNA (administrācijas dokumentiem un medicīniskajiem dokumentiem), tika sastādīti 9 apraksti ilgstoši glabājamām lietām – laboratoriju reģistrācijas žurnāliem. EID Tanatoloģijas nodaļas ilgstoši glabājamo (50 gadi) reģistrācijas žurnālu apraksts apstiprināts LNA. Centra ēkas pagrabstāvā tika iekārtota ar plauktiem aprīkota 6 m² glabātuve, kurā glabājas pārvestās medicīnas lietas no Kurzemes reģiona (Saldus un Kuldīgas), Vidzemes reģiona (Cēsis un Limbaži), ilgstoši glabājamās lietas no Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas, arī Komisiju ekspertīžu lietas un grāmatvedības īslaicīgi glabājamās lietas (2001.-2010.g.).

Centra strukturālās izmaiņas: lai optimizētu organizatoriskos darbus 2013.gadā tika veiktas izmaiņas Centra organizatoriskajā struktūrā (Rīkojums Nr.V1.1.-4/59 no 19.06.2013. un Nr.V1.1.-4/136 no 19.12.2013.).

Remonti: 2013.gadā tika veikti atsevišķu struktūrvienību izmantojamo telpu remonti – autopsijas zāles, ģērbtuves, reģistratūras, Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas pieņemšanas telpas, direktora palīga, Finanšu un grāmatvedības nodaļas kabinetu remonti.

Telekomunikāciju modernizācija: uzstādīta IP centrāle un paplašināts telefonsakaru lietotāju loks. Jaunas sakaru līnijas ir ievilkas un pieslēgti jauni telefonu numuri Klīniskā tiesu medicīnas ekspertīzes nodaļā (nodrošināta 4 papildus numuru pieslēgšana).

Kontroles caurlaižu sistēmas uzstādīšana: Centra ēkā Hipokrāta ielā 2 tika uzstādīta kontroles caurlaižu sistēma, noris sistēmas magnētisko karšu programmēšana un izsniegšana.

Tiešu funkciju nodrošināšana: EID struktūrvienībām tika iegādāti jauni mirušo personu transportēšanas rati (51), Tiesu histoloģijas laboratorijai iegādāti mikrotomi (2), Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijai amplifikators un centrifūga, ledusskapji (6), biroja krēsli (52), diktofoņi (28), datortehnika (85 vienības), drukas iekārtas (23 vienības) un jauna automašīna Škoda Octavia.

Administrēšanas/lietvedības procesa atvieglošana: veikta iegādāto datoru, monitoru un printeru saņemšana, testēšana, programmnodrošinājuma instalēšana, datortehnikas sadale un uzstādīšana struktūrvienībās (datori – 44, monitori – 41, printeri – 10, multifunkcionālās iekārtas 10, kopētāji 3). Tika uzsākts darbs pie dokumentu pārvaldības ELDIS sistēmas ieviešanas Centra pārvaldības sistēmā.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE

1. Iekšējie kvalitātes auditi

Pamatojoties uz Centra 2013.gada 6.jūnija rīkojumu Nr. 01-03.1/56 „Par iekšējo auditu organizēšanu un veikšanu” apstiprināto „Iekšējo kvalitātes auditu programmu 2013.gadam” tika veikti 6 auditi. Auditu laikā konstatētās neatbilstības tika novērstas, veicot korektīvās darbības un izvērtējot korektīvo darbību efektivitāti.

2. Darba procesā konstatētās neatbilstības un to novēršana

2013.gadā tika sastādīti 12 neatbilstību protokoli. Neatbilstības tika novērstas, veicot nepieciešamo iekārtu iegādi vai remontu. Tika izvērtēta korektīvo darbību efektivitāte.

3. Iekšējā darba kvalitātes kontrole

Pamatojoties uz Centra 2013.gada 20.maija rīkojumu Nr.01-03.1/44 „Par eksperta atzinuma saturu un ekspertu darba kvalitātes kontroli” periodiski (ne retāk kā 1 x ceturksnī) tika veikta atbilžu rezultātu atbilstības kontrole, kā arī tiek veiktas reģionālo nodaļu pārbaudes. Konstatējot neatbilstības, tika veikta attiecīgo Centra darbinieku apmācības.

Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta nodaļās tiek veikta spirta aprites kontrole.

ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI

2013.gadā Centrā tika veikti 3 ārējo institūciju auditi, pēc kuru ieteikumiem tika veiktas korektīvās un preventīvās darbības:

1. Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja divu dienu audits

2013.gadā Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja (turpmāk – LATAK) vērtētāji veica auditu Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditācijas nolūkā (2013.gada 22.oktobrī un 8.novembrī). Tika konstatētas 3 neatbilstības, kuras novērstas, veicot precizējumus Centra kvalitātes rokasgrāmatā.

2. Veselības ministrijas audits „Informācijas drošība un darbības nepārtrauktības nodrošināšana”

Audits tika veikts Centra Administratīvā nodrošinājuma nodaļā.

Audita laikā konstatētās neatbilstības tika novērstas un ieteikumi ņemti vērā:

- 2.1. Izstrādāts un apstiprināts iekšējais normatīvais akts „Informācijas tehnoloģiju drošības noteikumi”;
- 2.2. Veikti precizējumi Centra Kvalitātes rokasgrāmatā;
- 2.3. Veikti grozījumi iekšējā normatīvajā aktā „Informācijas tehnoloģiju infrastruktūras resursu izmantošanas kārtība”.

3. Veselības ministrijas audits „Iestādes personāla plānošana un tā darbības rezultātu novērtēšana”

Audits tika veikts Centra Personālvadības un juridiskajā nodaļā.

Audita laikā konstatētās neatbilstības tiek novērstas (atbilstoši noteiktajam termiņam) un ieteikumi ņemti vērā:

- 3.1. Izstrādāta un apstiprināta “Personāla politika un cilvēkresursu stratēģiskā vadība”;
- 3.2. Aktualizēts “Darba izpildes vadības nolikums”;
- 3.3. Veikti grozījumi Centra struktūrā, likvidēti nelietderīgie un ieviesti lietderīgie amati;
- 3.4. Pārskatīti amatu nosaukumi un darbinieku atbilstība veicamajiem pienākumiem.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2013.gadā ir notikusi informatīva sadarbība ar kolēģiem Lietuvā (Valsts tiesu medicīnas dienests), Baltijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju BMLA (*Baltic Medico-Legal Association*), Eiropas tiesu institūtu apvienības ENFSI (*European Network of Forensic Science Institutes*) DNS darba grupu un Eiropas narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra Fokālo punktu par mirstību saistībā ar narkotisko un psihotropo vielu lietošanu Rīgā un Latvijā., kā arī realizēta dalība Interpola Ģenerālsekretariāta Patstāvīgā komitejā par katastrofu upuru identifikāciju.

Notiek dalība Eiropas Audu banku asociācijas EATB (*European Association of Tissue Banks*) organizētajos kongresos un pasākumos.

Centra tiesu medicīnas eksperti 2013.gadā piedalījās, t.sk., ar ziņojumiem, sekojošās konferencēs, kongresos un simpozijos:

1. Zinātniski praktiskā starptautiskā konference, kas veltīta prof. Popova 75 gadu jubilejai (Krievija, Sanktpēterburga), 2013.gada marts.
2. Vispasaules sieviešu tiesu ekspertu asociācijas (WAWFE) rīkotajā Starptautiskā zinātniskā konference. Sadarbība ar WAWFE (Itālija, Roma), 2013.gada 6.-7.jūnijs.

3. Starptautiski zinātniski praktiskais kongress „Tiesu medicīnas aktuālie jautājumi”, organizētājs – Ukrainas tiesu medicīnas ekspertu asociācija, Bukovinas Valsts medicīnas universitāte (Ukraina, Černovci), 2013.gada septembris.
4. INTERPOL 17. Starptautiskajā Tiesu zinātņu simpozijā (Francija, Liona), 2013.gadā 8.-10.oktobris.
5. Starptautiski zinātniski tehnisko sakaru ietvaros seminārs tiesu medicīnas jomā: „Somatisko patoloģiju morfoloģiskā diagnostika, kura bieži sastopama tiesu medicīnas histologa praksē” (Krievija, Sankt-Pēterburga), 2013.gada 28.-29.novembris. Piedalās THL tiesu medicīnas eksperti- V.Trušus., G.Pogule., J.Vamze.

2013. gada 25. oktobrī notika Tiesu medicīnas 90. gadadienas svinīga konference, kurā piedalījās Igaunijas un Lietuvas tiesu medicīnas ekspertīžu iestāžu pārstāvji.

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/kontrolāros. Šogad kontrolāros piedalījās TMĢSL, THL, TMKL, TTL, TN un reģionālo nodaļu eksperti:

1. Dalība CNAS (*China National Accreditation Service for Conformity Assessment* – Ķīnas Nacionālas atbilstības novērtēšanas akreditācijas dienests) organizētajās prasmes pārbaudēs APLAC T087 „*Cause and Manner of Death* – Nāves cēlonis un veids”. Piedalījās TN un reģionālo nodaļu eksperti, 2013.gada maijs-novembris.
2. Dalība GEDNAP (German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). Piedalās TMĢSL, 2013.gada jūlijs-decembris.
3. Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta THL darbinieku (ārstu un laborantu) mikro-preparātu starpvalstu salīdzinoša testēšana un pieredzes apmaiņa ar Lietuvas justīcijas departamenta Valsts tiesu medicīnas dienesta tiesu histoloģijas laboratoriju. Piedalās THL, 2013.gada jūlijs.
4. Starplaboratoriju salīdzinošā testēšana ar Lietuvas Valsts tiesu medicīnas dienesta Medicīniskās kriminālistikas laboratoriju. Piedalās TMKL, 2013.gada jūlijs.
5. Dalība starptautiskās prasmes pārbaudes, International quality assurance programme (IQAP, Austrija). Piedalās TTL, 2013.gada oktobris.

PLĀNOTIE PASĀKUMI 2014.GADĀ

2013.GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI

Kvalitātes pārvaldības sistēmas prasību ieviešana Centra Latvijas audu bankas nodaļā un Ekspertīzes un izpētes departamenta struktūrvienībās, atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām, t.sk.:

1. Iekšējo normatīvo aktu aktualizācija vai izstrāde, atrunājot visus pamatprocesus tiešo funkciju izpildei;
2. Iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas pilnveide, apmācot iekšējos auditorus un sagatavojot tipveida auditu protokola jautājumu lapu.

GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI 2014.GADĀ

1. Aktualizēt korupcijas risku identificēšanu un nodrošināt pretkorupcijas pasākumu plāna 2014.gadam izpildi;
2. Apzināt Centra turpmākas kvalitatīvas un efektīvas darbības nodrošināšanai nepieciešamos infrastruktūras (telpu uzlabojumi, iekārtu iegādes) uzlabojumus un iesniegt VM iekļaušanai ES finansējuma pieprasījuma plānā 2014.-2020.gada plānošanā;
3. Uzlabot iestādes sniegto pakalpojumu kvalitāti, ieviešot kvalitātes pārvaldības sistēmu, jaunas tehnoloģijas un nepieciešamo materiālo nodrošinājumu;
4. Veicināt nodarbināto profesionalitātes celšanu, ieviest klientorientētu apkalpošanu un modernu, aktīvu komunikāciju;
5. Veikt nozares regulējuma ietekmes izvērtējumu un regulējuma aktualizāciju;
6. Stiprināt sabiedrības līdzdalību.

PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

2014.gadā turpināsies sadarbība ar Rīgas Stradiņa universitātes Tālākizglītības fakultāti rezidentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā.

Centra Latvijas audu bankas nodaļa 2013.gadā ir noslēgti sadarbības līgumi ar ārstniecības iestādēm, kurām Centrs nodod iegūtos transplantātus: Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu un slimnīcu „Biķernieki”, kā arī ir noslēgts trīspusējās sadarbības līgums ar Valsts asinsdonoru centrs par asins paraugu testēšanu. Šī sadarbība turpināsies arī 2014.gadā.

2014.gadā turpināsies sadarbība ar Valsts policiju par dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes miesas bojājumu smaguma un rakstura noteikšanai administratīvo pārkāpumu lietās veikšanu bez maksas (starpresoru vienošanās starp Centru un Valsts policiju, kuru saskaņoja Iekšlietu un Veselības ministrijas).

Direktore

A.Mežsarga